

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 34/2018

Μεταξύ:

ΤΕΚΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αιτητών

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

ΤΕΚΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αντώνη Παπαντωνίου, Δικηγόρο για ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ & ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΕΠΕ
2. Στεφανία Γεωργίου, Δικηγόρο για ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ & ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΕΠΕ
3. Αλέκο Μαρκίδη, Δικηγόρο για ΜΑΡΚΙΔΗ, ΜΑΡΚΙΔΗ & ΣΙΑ ΔΕΠΕ
4. Ζήνωνα Νικολαΐδη, Δικηγόρο για ΜΑΡΚΙΔΗ, ΜΑΡΚΙΔΗ & ΣΙΑ ΔΕΠΕ

Αναθέτουσα Αρχή:

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Σωτήρη Ν. Σαμψών, Δικηγόρο για Σ. ΣΑΜΨΩΝ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΕΠΕ
2. Κλεάνθη Γεωργιάδη, Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου ΚΟΑ
3. Λουκία Γιαβρή, Αρχιτέκτονα

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 31 Δεκεμβρίου, 2018

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν τα μέλη κ.κ. Λοΐζος Κάππας, Γιώργος Αναστασίου και Σόλων Παπαθεοχάρους. Με την κατάληξη της πλειοψηφίας συμφωνεί με διαφορετικό σκεπτικό το μέλος κ. Δήμος Θωμά.

Η Πρόεδρος της Αρχής κα Έφη Παπαδοπούλου έχει διαφορετική απόφαση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η Π Λ Ε Ι Ο Ψ Η Φ Ι Α Σ

Η Προσφυγή με αρ. 34/2018 καταχωρήθηκε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 10 Αυγούστου, 2018. Με αυτήν η ΤΕΚΑΛ ΑΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (σε συντομία ΤΕΚΑΛ ΑΕ) (οι Αιτητές), προσβάλλουν την απόφαση του ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (η Αναθέτουσα Αρχή) να κατακυρώσει το διαγωνισμό 43Δ/2017 με τίτλο «*ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΓΗΠΕΔΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ*» στην Κοινοπραξία CYFIELD _ ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V.(η Επιτυχούσα), αντί του ποσού των €31.333.000 πλέον ΦΠΑ. Η προσφορά των Αιτητών απορρίφθηκε καθότι δεν παρουσίαζε την χαμηλότερη τιμή.

Η ανάγκη δημιουργίας νέου ποδοσφαιρικού σταδίου στη Λεμεσό μελετήθηκε για πρώτη φορά σε συνεδρία στο Προεδρικό Μέγαρο στις 26/8/2016, όπου και λήφθηκαν οι πρώτες αποφάσεις σε σχέση με την χρηματοδότηση του Έργου, ο δε ρόλος Αναθέτουσας Αρχής εδόθη στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού. Περαιτέρω συντονιστικές συνεδρίες έλαβαν χώρα, και πάλιν στο Προεδρικό Μέγαρο, στις 27/3/2017, 7/4/2017 και 13/9/2017, όπου αποφασίστηκε μεταξύ άλλων θεμάτων και ο καθορισμός του προϋπολογισμού στα €28.2 εκ.

Στις 10/11/2017 έγινε η ηλεκτρονική προκήρυξη του Διαγωνισμού και καθορίστηκε ως ημερομηνία υποβολής των προσφορών η 9/3/2018. Κατά την ημερομηνία αυτή υποβλήθηκαν και αποσφραγίστηκαν δύο προσφορές ως εξής:

- 1) ΤΕΚΑΛ ΑΕ
- 2) Κοινοπραξία CYFIELD – ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V.

Σε αξιολόγηση του τεχνικού μέρους των υποβληθεισών προσφορών προέβησαν οι μελετητές του έργου και η έκθεση τους υπεβλήθη στην Αναθέτουσα Αρχή στις 25.4.2018. Ακολούθως, στις 30.4.2018 το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής αποφάσισε όπως προβεί, το ίδιο, σε αξιολόγηση των προσφορών. Η διαδικασία κατέληξε στις 26.7.2018, με απόφαση ανάθεσης του έργου στην Επιτυχούσα, η δε επιστολή γνωστοποίησης εστάλη την επόμενη ημέρα.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται κατ' αρχήν ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ελήφθη κατά παράβαση των όρων προκήρυξης και συγκεκριμένα του όρου 3.3. «Δικαίωμα και Προϋποθέσεις Συμμετοχής» του Τόμου Α και, χωρίς να διεξαχθεί η δέουσα έρευνα. Για στήριξη του επιχειρήματος τους οι Αιτητές επικαλούνται το άρθρο 57 (1) του Περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου 73 (I)/2016:

«Λόγοι αποκλεισμού:

57 (1) Υπό την επιφύλαξη των εδαφίων (3) και (6), οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης, έναν

οικονομικό φορέα όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 59, 60 και 61 ή εάν είναι γνωστό σε αυτές με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του ή παραδοχή του ή καταγγελία εναντίον του, η οποία μετά την υποβολή εκ μέρους του καταγγέλλοντος στοιχείων εξετάστηκε κατά συνοπτικό τρόπο και αφού προηγουμένως ο καταγγέλλων κλήθηκε και κατέθεσε ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

(α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Απόφασης Πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος·

(β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δυνάμει του άρθρου Κ 3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα

(γ) απάτη κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

(δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες όπως ορίζονται αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της Απόφασης Πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ή ηθική αυτουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής·

(ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 των περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων του 2007 έως 2016·

(στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευση Προσώπων και της Προστασίας των Θεμάτων Νόμου του 2014:

Νοείται ότι η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή υπάρχει παραδοχή του, είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή

εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό».

Παραθέτουν επίσης του άρθρου 3.3 παράγραφος (6) και (7) των όρων:

«3.3.6 Για τη συμμετοχή στους διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση:

α. να μην υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφασης εις βάρος τους, ή/και να μην υφίσταται παραδοχή τους για:

(i) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Απόφασης – Πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 2008 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος,

(ii) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δύναμη του άρθρου Κ. 3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα.

(iii) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

«...»

θ. να μην έχουν κριθεί ένοχοι σοβαρών ψευδών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, να μην έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές και να είναι σε θέση να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου «....».

3.3.7 Νοείται ότι σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων, όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις συμμετοχής της παραγράφου 3.3.6 ισχύουν για κάθε ένα συμμετέχοντα στην κοινοπραξία και εάν ένας συμμετέχων δεν πληροί μια από τις προϋποθέσεις αυτές, η υποβληθείσα Προσφορά της κοινοπραξίας αποκλείεται του διαγωνισμού και δε αξιολογείται».

Είναι η θέση των Αιτητών ότι η προσφορά του Επιτυχόντα εμπίπτει στους λόγους υποχρεωτικού αποκλεισμού και ως εκ τούτου η προσφορά του έπρεπε να είχε

αποκλειστεί και απορριφθεί από τη διαδικασία κύρωσης του Διαγωνισμού. Η θέση τους εδράζεται στο ότι ο κος Κυριάκος, πρόσωπο το οποίο ασκούσε πραγματική επιρροή στην εταιρική διακυβέρνηση της εταιρείας Cyfield, κατά τον ουσιώδη χρόνο του Διαγωνισμού παραδέχθηκε εμπλοκή του σε υπόθεση δεκασμού/δωροδοκίας. Το γεγονός ότι δεν εφαρμόστηκε ο εν λόγω υποχρεωτικός αποκλεισμός από την Αναθέτουσα Αρχή καθιστά παράνομη και ακυρωτέα την επίδικη πράξη.

Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω οι Αιτητές αναφέρουν επίσης και τα εξής:

« [...]»

- 1. Ο κος Κυριάκος στα πλαίσια της Ποινικής Υπόθεσης. Αρ. 12057/2014 στο Κακουργιοδικείο Πάφου, ως μάρτυρας κατηγορίας παραδέχθηκε εμπλοκή του σε υπόθεση δεκασμού/δωροδοκίας, και ειδικότερο ότι ο ίδιος χρημάτιζε κάποιον κον. Β. (τέως Δήμαρχο Πάφου) σε τακτά χρονικά διαστήματα περί του 2009 σε σχέση με το έργο Αποχετευτικού Πάφου που εκτελούσε η Εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.*
- 2. Η παραδοχή του αυτή εμπίπτει στον ορισμό της διαφθοράς όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δύναμη του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και/ή στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, και/ή όπως ορίζεται στην πιο πάνω νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας.*
- 3. Σε απόφαση ημερ. 06.02.2018 (αρ. υπόθεσης 101/17) της Επιτροπής Αποκλεισμού Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και εξαιτίας του ότι ο κύριος Κυριάκος είχε κριθεί ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου της εταιρείας*

NEMESIS ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΤΔ, η εν λόγω εταιρεία, αποκλείστηκε από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων για περίοδο τεσσάρων (4) ετών και έξι (6) μηνών.

4. Στην απόφαση της στην υπόθεση 101/17 η Επιτροπή Αποκλεισμού εξέτασε το αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής για τον οριζόντιο μελλοντικό αποκλεισμό της εταιρείας NEMESIS. Η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την διακριτική της ευχέρεια υπέρ του μελλοντικού αποκλεισμού της εν λόγω εταιρείας, βασιζόμενη στην κατάθεση του κου Κυριάκου στο πλαίσιο της Ποινικής Υπόθεσης αρ. 12057/2014 ενώπιον του Κακουργιοδικείου Πάφου, καθότι η παραδοχή δωροδοκίας από τον κο Κυριάκο αφορούσε το σημαντικό ποσό των €160.000. Παρά τα όσα υπέβαλε η εταιρεία σε σχέση με μέτρα που είχε λάβει για αποφυγή επανάληψης παρόμοιας συμπεριφοράς και κρίνοντας ότι «δεν είναι απόλυτα σαφές ότι ο κος Κυριάκος δεν διαδραματίζεται πλέον ρόλος στις υποθέσεις της εταιρείας, παρόλο ότι έπαυσε να είναι Διοικητικό Σύμβουλος», η Επιτροπή Αποκλεισμού απέκλεισε την εταιρεία για περίοδο τεσσάρων (4) ετών και έξι (6) μηνών δηλαδή μέχρι 12.06.2019.»

Πέραν του θέματος της παραδοχής δωροδοκίας από μέρους του κου Κυριάκου, οι Αιτητές είχαν και τα εξής να αναφέρουν σε σχέση με την θέση τους ότι ο κος Κυριάκος εξακολουθούσε κατά τον κρίσιμο χρόνο να έχει έλεγχο της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD:

«Η παρούσα περίπτωση σε σχέση με τα γεγονότα δεν διαφέρει από την πιο πάνω περίπτωση της NEMESIS ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΤΔ. Ο κος Κυριάκος, που έχει αναφερθεί πιο πάνω, είναι το άτομο, που κατά τον κρίσιμο χρόνο για την παρούσα περίπτωση, είχε ουσιαστικά τον έλεγχο της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD («η CYFIELD»). Η Cyfield είναι το ένα σκέλος της κοινοπραξίας CYFIELD – ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V. που έχει εγγραφεί στον Έφορο Εταιρειών, με βάση τον Περί Ομόρρυθμων και Ετερορρυθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμος Κεφ. 116. Ο κος Κυριάκος παραιτήθηκε από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Cyfield κατά ή περί 3.7.2015, αλλά μετά την παραίτηση και προ της υποβολής της προσφοράς του ενδιαφερόμενου μέρους:

(α) Κατά ή περί τις 3.7.2015 μεταβίβασε τις μετοχές του στην CYFIELD σε κάποια εταιρεία Colmina Ltd, η οποία κατά ή περί τις 5.8.2015, μεταβίβασε τις εν λόγω μετοχές στον υιό του κου Κυριάκο, κον Γιώργο, που έκτοτε είναι διευθυντής και μέτοχος της CYFIELD.

(β) ο ίδιος Κυριάκος, υπέβαλε εκ μέρους της CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, αίτηση στην Πολεοδομική Αρχή για πολεοδομική άδεια ανάπτυξης. Η αίτηση παραλήφθηκε από την πολεοδομική αρχή στις 31.3.2017, αλλά είχε υπογραφεί προηγουμένως στις 13.02.2017, ως φαίνεται στο σώμα της εν λόγω αίτησης.

(γ) Κατά ή περί τις 02.11.2017, ο κος Κυριάκος υπέγραψε Συμφωνία εκ μέρους της CYFIELD μεταξύ της τελευταίας και του Επαρχιακού Λειτουργού Λεμεσού, Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

(δ) Ο Κυριάκος υπέγραψε επιστολή ημερ. 14.07.2017 εκ μέρους της CYFIELD προς την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού σε σχέση με την Έκδοση άδειας Οικοδομής στην κοινότητα Μουταγιάκα στην οποία αναφέρεται ότι υπήρχε και «επικοινωνία» που ο υπογράφων, κος Κυριάκος, είχε με τον κο Χριστόφορο, που φαίνεται ότι ενεργούσε για τον αναπληρωτή.

(ε) Απ' ότι προκύπτει από σχετική ιστοσελίδα υπό τον τίτλο «CYFIELD GROUP OF COMPANIES» ο κος Κυριάκος απεικονίζεται σε περίοπτη θέση στην δεύτερη σελίδα με την φωτογραφία του, όπου εμφανίζεται ως ο ιδρυτής του GROUP και γενικά διαβάζοντας το σχετικό κείμενο, εύκολα μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι εξακολουθεί να είναι ο ιθύνων νους αυτού. Το σχετικό κείμενο αναφέρεται ότι το «CYFIELD GROUP» δημιουργήθηκε το 1990 όταν η CYFIELD DEVELOPMENT και η NEMESIS CONTRACTING ανανέωσαν δυνάμεις και δημιούργησαν ένωση που τώρα υπερβαίνει «the sum of its parts».

στ) Απ' ότι φαίνεται από έρευνα στον Έφορο Εταιρειών ο όμιλος CYFIELD έχει 24 εταιρείες και συνεταιρισμούς, και σε αρκετές από αυτές, ο κος Κυριάκος φαίνεται να είναι μέχρι σήμερα, διευθυντής.

ζ) Εξ' όσων περιήλθε στην γνώση των Αιτητών, ο κος Κυριάκος εξακολουθεί να υπογράφει επιταγές για ορισμένες τουλάχιστον εταιρείες του ομίλου CYFIELD όπως CYFIELD QUARRIES LTD, CYFIELD ASPHALT CO LTD και NEMESIS ERGOLIPTIKI DIMOSIA ETAIREIA LTD.

(η) Στην διαδικτυακή σελίδα της INBUSINESS NEWS ημερ. 21.03.2018 δημοσιεύεται συνέντευξη του κου Κυριάκου, το περιεχόμενο της οποίας ομιλεί καθ' εαυτού.

Οι Αιτητές αποκαλούν την παραίτηση του κ. Κυριάκου από την θέση Διοικητικού Συμβούλου της Cyfield και την μεταβίβαση των μετοχών του στον υιό του, καταστρατήγηση του άρθρου 57 του Ν73(Ι)/2016 περί αποκλεισμού και ισχυρίζονται ότι επανειλημμένως και με συνοχή ασκούσε καθήκοντα εξουσίας εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία. Κατά παράβαση της δέσμιας αρμοδιότητας της άρα, η Αναθέτουσα Αρχή δεν απέκλεισε την επιτυχούσα και κατακύρωσε προσφορά η οποία δεν πληρούσε και δεν ανταποκρινόταν σε ουσιώδη όρο του Διαγωνισμού, ήτοι τον όρο 3.3., παράγραφος 6α και 6θ. Αυτή η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ήταν αποτέλεσμα ελλιπούς και επιφανειακής έρευνας προς διαπίστωση εάν πράγματι ο κ. Κυριάκο ήταν άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία Cyfield κατά τον ουσιώδη χρόνο. Η Αναθέτουσα Αρχή φαίνεται να βασίστηκε αποκλειστικά στις πληροφορίες που πήρε από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, τις οποίες εξέλαβε ως διαπιστωμένα και αδιαμφισβήτητα γεγονότα χωρίς να τις ερευνήσει καθ' οιονδήποτε τρόπο. Είναι φανερό ότι η επίδικη απόφαση λήφθηκε συνοπτικά και βεβιασμένα, χωρίς λεπτομερή εξέταση του θέματος και χωρίς εξαντλητική και προσεκτική ζύγιση όλων των υφισταμένων στοιχείων.

Στη δεύτερη ενότητα των επιχειρημάτων της, η Αιτήτρια επικαλείται πλάνη της Αναθέτουσας Αρχής περί το νόμο ή/και περί τα πράγματα, επαναλαμβάνοντας ότι η Επιτυχούσα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί βάση του άρθρου 57.1. του Ν73(Ι)/2016 και του όρου 3.3.6 των εγγράφων του Διαγωνισμού. Αντίθετα με την

επιχειρηματολογία της Αναθέτουσας Αρχής, ο νόμος δεν απαιτεί καταδικαστική απόφαση προς επιβολή του εν λόγω λόγου αποκλεισμού. Άρα εμφιλοχωρεί πλάνη περί τον νόμο. Περαιτέρω, η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι στην υπόθεση 12057/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου δεν υπάρχει παραδοχή για οποιοδήποτε αδίκημα. Είναι φανερό ότι η Αναθέτουσα Αρχή πλανάται ως προς τούτο το γεγονός εφόσον στην εν λόγω απόφαση υπάρχει παραδοχή από τον κο Κυριάκο η οποία εμπίπτει στον ορισμό της δωροδοκίας για τις ανάγκες του Άρθρου 57 του νόμου. Άρα εμφιλοχωρεί πλάνη περί τα πράγματα. Αναφορά κάνουν επίσης στην Γνωμάτευση ημερομ. 14.6.2018 των νομικών συμβούλων της Αναθέτουσας Αρχής όπου αναφέρεται ότι το ζητούμενο είναι να διερευνηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή αν ο κος Κυριάκος κατά το χρόνο υποβολής της υπό εξέταση προσφοράς ήταν άτομο εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων ή ελέγχου της εταιρείας CYFIELD. Αν η απάντηση ήταν καταφατική, οι Νομικοί Σύμβουλοι εισηγούντο ότι κατά συνέπεια θα έπρεπε να αποκλειστεί η προσφορά του ενδιαφερόμενου μέρους από τον εν λόγω Διαγωνισμό.

Σε τρίτη ενότητα επιχειρημάτων, οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι το αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής όφειλε να επαληθεύσει και να αιτιολογήσει ότι η προσφορά της Επιτυχούσας συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη της σύμβασης και στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. Η θέση των Αιτητών είναι ότι στο σώμα της προσβαλλόμενης πράξης και στο διοικητικό φάκελο δεν περιλαμβάνεται η δέουσα

αιτιολογία εφόσον η απλή αναφορά στα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη δεν αρκεί. Ειδικότερα στην παρούσα περίπτωση το αρμόδιο όργανο ανάθεσης, ήτοι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΑ, όφειλε να αιτιολογήσει τα στάδια αξιολόγησης και τον τρόπο επαλήθευσης της πλήρωσης των προϋποθέσεων και των κριτηρίων της προκήρυξης της σύμβασης.

Επίσης από την προσβαλλόμενη πράξη και το σχετικό πρακτικό της 38^{ης} Συνεδρίας ημερομηνίας 26.07.2018 στην οποία αποφασίστηκε η ανάθεση της σύμβασης στην Επιτυχούσα, ουδόλως προκύπτει οποιαδήποτε εκτίμηση και/η αξιολόγηση:

«[...]

- i. *Της πληρότητας των προσφορών και εντοπισμός αποκλίσεων είτε ουσιοδών είτε επουσιωδών. Παραδείγματος χάριν αυτό μαρτυρείται από το γεγονός ότι δεν εντοπίστηκε από την Αναθέτουσα Αρχή η παράλειψη μονογραφής στη σελίδα 000082 – Δελτία Επιμετρηθείσων Ποσοτήτων – του 2^{ου} εκ των 5 φακέλων της προσφοράς του Ενδιαφερόμενου μέρους.*
- ii. *Πλήρωση των προϋποθέσεων χρηματοοικονομικής επάρκειας*
- iii. *Πλήρωση των προϋποθέσεων τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας.*

Περαιτέρω στο πρακτικό της 38^{ης} Συνεδρίας ημερομηνίας 26.7.2018, κατά παράβαση του άρθρου 5 παρ. 1 της ΚΔΠ 242/2012 το οποίο παραπέμπει στο αρ. 49 του Περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών Έργων και Υπηρεσιών και για συναφή θέματα Νόμου Ν.12(Ι)/2006 δεν αναφέρεται η αξία του έργου.

Όπως γίνεται φανερό, αναφέρουν οι Αιτητές, στο σώμα της επίδικης πράξης και στο διοικητικό φάκελο δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε αιτιολογία με βάση τους όρους της αιτιολογίας που απαιτεί ο νόμος αλλά απλώς αναπαράγονται γενικά και αόριστα τα στοιχεία τα οποία λήφθηκαν υπόψη. Όπως προκύπτει από την ανάγνωση του πρακτικού της 38^{ης} Συνεδρίας ημερομηνίας 26.7.2018, η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει «αποφάσισε ότι και οι δύο προσφοροδότες εταιρείες πληρούν τους όρους και τις προδιαγραφές του Διαγωνισμού». Κανένα εύρημα παρουσιάζεται ως προς τον εν λόγω ισχυρισμό. Τα όσα αναφέρονται σχετικά είναι πενιχρά και ανεπαρκέστατα και άρα η πράξη δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη σε αναφορά με τους όρους της αιτιολογίας που απαιτεί ο νόμος (άρθρο 56 Ν.73(Ι)/2016). Η όποια αιτιολογία περιορίζεται σε γενικούς χαρακτηρισμούς που μπορούν να εφαρμοσθούν σε κάθε περίπτωση. Η αιτιολογία δεν είναι σαφής ούτε πλήρης, ούτε περιέχει τα απαραίτητα ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία για τη διακρίβωση της νομιμότητας της πράξης. Κατ' αποτέλεσμα η όποια αιτιολόγηση ισοδυναμεί με ανύπαρκτη αιτιολογία. Είναι η θέση των Αιτητών ότι εξαιτίας της θεμελιακής αυτής παράλειψης αιτιολόγησης της, η επίδικη απόφαση καθίσταται ακυρωτέα και εκ τούτου του λόγου εισηγούνται την ακύρωση της.

Στην 4^η ενότητα των ισχυρισμών τους οι Αιτητές αναφέρονται σε: «Παράβαση Νόμου – Παράβαση Αρχών του Διοικητικού Δικαίου – Παράβαση Αρχής Αμεροληψίας – Κακή σύνθεση και/ή συγκρότηση.»

Στην υπό εξέταση περίπτωση, αναφέρουν, προκύπτει ότι υπάρχει επιχειρηματική διασύνδεση μεταξύ της εταιρείας MILTIADES NEOPHYTOY CIVIL ENGINEERING CONTRACTORS & DEVELOPERS LTD, η οποία αποτελεί το δεύτερο σκέλος της κοινοπραξίας CYFIELD – NEOPHYTOU J.V. και/ή άλλες συνδεδεμένες εταιρείες με αυτήν, με το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής και Στέλιου, ο οποίος μάλιστα προεδρεύει της Επιτροπής Προϋπολογισμού, Οικονομικών και Προσφορών της Αναθέτουσας Αρχής μεταξύ άλλων. Σύμφωνα με το βιογραφικό του και Στέλιου όπως είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αναθέτουσας Αρχής, ο ίδιος κατέχει από το 1992 μέχρι σήμερα την θέση του Οικονομικού Διευθυντή και Διευθυντή Προσωπικού της εταιρείας SKYRAMONT QUARRIES LTD. Η τελευταία αποτελείται από τους Α/φους Ιακώβου και τον Όμιλο Αθηνοδώρου. Η εταιρεία ATHINODOROU BETON LTD είναι προμηθευτές σκυροδέματος/μπετόν της εταιρείας MILTIADES NEOPHYTOY CIVIL ENGINEERING CONTRACTORS & DEVELOPERS LTD και/ή άλλων συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, σε διάφορα έργα. Αναμένεται, υπό το φως των πιο πάνω, ότι για την κατασκευή του έργου που ανατέθηκε στην Επιτυχούσα, θα υπάρξει και οικονομικό συμφέρον προς την εταιρεία SKYRAMONT QUARRIES LTD.

Ενόψει των ανωτέρω, ο και Στέλιος όφειλε να είχε εξαιρεθεί από την διαδικασία λήψης της απόφασης. Το γεγονός ότι απουσίαζε κατά την συνεδρία που κατακυρώθηκε η προσφορά στην κοινοπραξία CYFIELD – NEOPHYTOU J.V. από

μόνο του, δεν είναι αρκετό, εφ' όσον φαίνεται ότι ο ίδιος ήταν ενήμερος για τις λεπτομέρειες τόσο του διαγωνισμού όσο και του περιεχομένου της εκάστης υποβληθείσας προσφοράς, και αμέλησε και/ή παρέλειψε να ενημερώσει για το πιο πάνω ενδεχόμενο συμφέρον της εταιρείας SKYRAMONT QUARRIES LTD.

Ως εκ των άνω, υποβάλλουν ότι μη γνωστοποίηση από τον κ. Στέλιο της υφιστάμενης σύγκρουσης συμφερόντων και παράλληλα η συμμετοχή του στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΑ στην διαδικασία μέχρι την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, συνιστά κατάφωρη παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας και των συναφών νομοθετικών διατάξεων. Το γεγονός αυτό παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης, την αρχή της διαφάνειας και απολήγει σε παρανομία της υπόστασης της συγκρότησης και/ή της σύνθεσης της Αναθέτουσας Αρχής.

Περαιτέρω, συνεχίζουν και καταλήγουν οι Αιτητές, μετά από επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου έγινε φανερό ότι παραβιάστηκε και το εξής εχέγγυο της διαδικασίας με αποτέλεσμα να κλονίζεται και για αυτό το λόγο η νομιμότητα της επίδικης πράξης. Δεν εντοπίστηκε στο φάκελο καμία υπογεγραμμένη δήλωση ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων σύμφωνα με το Άρθρο 7 της ΚΔΠ242/2012 ούτε από τα μέλη της Αναθέτουσας Αρχής ούτε από τους ιδιώτες σύμβουλους ή μελετητές στους οποίους ανατέθηκε η αξιολόγηση των προσφορών. Συνάγεται άρα, ότι η επίδικη πράξη αποτελεί προϊόν της παράβασης της αρχής της

αμεροληψίας και των σχετικών νομοθετικών προνοιών. Περαιτέρω οι εν λόγω παραβάσεις δεν μπορούν παρά να επηρεάζουν και τη νομιμότητα της σύνθεσης και/ή της συγκρότησης της Αναθέτουσας Αρχής. Συνεπώς και για αυτούς τους λόγους υποβάλλουν ότι η επίδικη πράξη πρέπει να ακυρωθεί.

Οι θέσεις της Αναθέτουσας Αρχής συνοψίζονται ως εξής:

Αναφορικά με την 1^η ενότητα των ισχυρισμών της Αιτήτριας ήτοι την ισχυριζόμενη παραβίαση του όρου 3.3 του Διαγωνισμού και του άρθρου 57 του Νόμου, η Αναθέτουσα Αρχή δεν εντοπίζει παραδοχή διάπραξης του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας από τον κος Κυριάκο ή την CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD αφού, κατά την άποψη της:

«[...]

- i) *Ουδέποτε υπήρξε παραδοχή εκ μέρους του κυρίου Κυριάκου για την διάπραξη ποινικού αδικήματος.*
- ii) *Στην απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Πάφου στην ποινική υπόθεση 12057/2014, Δημοκρατία ν. Σάββας Βέργας κ.α., ημερομηνίας 18.02.2015, εντοπίζονται ορισμένες αναφορές για την καταβολή χρηματικών ποσών εκ μέρους του κυρίου Κυριάκου, διευθυντή της εταιρείας «Νέμεσις Εργοληπτική Δημόσια Εταιρεία Λτδ», προς τους Κατηγορούμενους 1 και 2 της ως άνω ποινικής υπόθεσης.*
- iii) *Ωστόσο, οι αναφορές αυτές στηρίζονται στην παραδοχή των ίδιων των Κατηγορουμένων 1 και 2 και όχι του κυρίου Κυριάκου. Ούτε ο κύριος Κυριάκος (ούτε και η φερόμενη ως εμπλεκόμενη εταιρεία «NEMESIS ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ») ήταν κατηγορούμενοι στην υπόθεση αυτή ούτε και σε άλλη υπόθεση ούτε και κλήθηκε ποτέ ο κύριος Κυριάκος να δώσει μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου για να προβάλει τη θέση του ως προς αυτούς τους εναντίον*

του ισχυρισμούς, έτσι ώστε το Δικαστήριο να προβεί εν τέλει σε ευρήματα αναφορικά με τα γεγονότα, έχοντας ακούσει, αξιολογήσει και συνυπολογίσει και τις θέσεις και απόψεις του ίδιου του κυρίου Κυριάκου.

Γι' αυτόν τον λόγο λοιπόν, είναι αντιληπτό ότι δεν μπορεί να εκλαμβάνονται οι αναφορές στις οποίες προβαίνει το Δικαστήριο στην πιο πάνω υπόθεση, ως δήθεν «παραδοχή του κυρίου Κυριάκου» για την διάπραξη ποινικού αδικήματος. Και βεβαίως, ο κύριος Κυριάκος, όντας μη διάδικος στην συγκεκριμένη υπόθεση, δεν ήταν ποτέ σε θέση να αμφισβητήσει τις αναφορές αυτές, είτε με έφεση είτε με άλλο τρόπο.»

Αναφορικά με την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, η Αναθέτουσα Αρχή είχε να αναφέρει τα εξής:

«Καμία από τις αναφορές στην απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, δεν συνιστούν δικά της «ευρήματα» και/ή συμπεράσματα. Όπως προκύπτει από την ανάγνωση της απόφασης αυτής, η Επιτροπή Αποκλεισμού, δεν ασχολήθηκε καθόλου με το ζήτημα κατά πόσον υπήρχε τελικά ή όχι, παραδοχή διάπραξης του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας εκ μέρους του κυρίου Κυριάκου. Ούτε και βεβαίως ασχολήθηκε η Επιτροπή με το ζήτημα κατά πόσον ο κύριος Κυριάκος ήταν όντως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED», που είναι εν προκειμένω ένα από τα θεμελιώδη ζητήματα που τίθενται από την αιτήτρια.

Αυτά, η Επιτροπή Αποκλεισμού, τα εξέλαβε ως δεδομένα και αποφάσισε ότι δεν είχε τη σχετική εξουσία και/ή αρμοδιότητα να ελέγξει την ορθότητα της απόφασης της αναθέτουσας αρχής (στον εκεί εξεταζόμενο διαγωνισμό) με την οποία αποκλειόταν η εταιρεία «NEMESIZ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΙΜΙΤΕΔ».

Εις ότι αφορά την ισχυριζόμενη από τους Αιτητές παρουσία του κυρίου Κυριάκου ως προσώπου που να έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου, η Αναθέτουσα Αρχή υποβάλλει ότι ο κύριος Κυριάκος έπαυσε από το 2015 να είναι μέτοχος και διευθυντής στην εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED» και απουσιάζει από τη μετοχική και τη διοικητική σύνθεση όλων των

εταιρειών του Ομίλου. Μόνο η υπογραφή μιας αίτησης ή κάποιων επιταγών ή μίας συμφωνίας, (και μάλιστα, προγενέστερα του ουσιώδους χρόνου της προσφοράς), η οποία μπορεί να έλαβε χώρα κατ' εντολή και/ή κατόπιν οδηγιών και/ή εξουσιοδότησης των προσώπων που έχουν κατά νόμο αυτή την εξουσία, δεν τεκμηριώνει «εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό».

«Υπάρχει ρητή και κατηγορηματική δήλωση της εταιρείας ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο ο κος Κυριάκος δεν έχει ρόλο ή καθήκοντα στην εταιρεία. Τα εξουσιοδοτημένα άτομα που υπογράφουν συμβάσεις ή επιταγές για την εταιρεία είναι οι κ.κ. Γιώργος, Ανδρέας και κα Σωτηρούλλα. Ο κύριος Κυριάκος για κάποια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και τούτο κατόπιν οδηγιών υπέγραψε ιδιωτικές και όχι δημόσιες συμβάσεις ή επιταγές, περίοδο κατά την οποία έπρεπε να γίνει η ομαλή μετάβαση στη νέα διοίκηση της εταιρείας.»

Η Αναθέτουσα Αρχή τονίζει επίσης ότι,

«όλα τα στοιχεία τα οποία προσήγαγε ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής η αιτήτρια είναι όλα πριν την ημερομηνία προκήρυξης του Διαγωνισμού, ήτοι είναι εκτός του ουσιώδους χρόνου του Διαγωνισμού. Τόσο η συμφωνία εκ μέρους της «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED» με τον Επαρχιακό Λειτουργό Λεμεσού Τμήματος Πολεοδομίας & Οικήσεως (η υπογραφή στην οποία εν πάση περιπτώσει δεν είναι καν βέβαιο ότι ανήκει στον κ. Κυριάκος), όσο και η αίτηση στην Πολεοδομική Αρχή για πολεοδομική άδεια, αφορούν σε χρόνο πριν την προκήρυξη του Διαγωνισμού.»

Αναφορικά με την συνέντευξη του κ. Κυριάκου σε περιοδικό, η Αναθέτουσα Αρχή παραθέτει τον ισχυρισμό ότι αυτή εδόθη υπό την ιδιότητα του ως το ιδρυτικό στέλεχος του Ομίλου «CYFIELD» και, δεν είναι ημερομηνίας 21.03.2018, όπως αναφέρουν οι Αιτητές, αλλά ημερομηνίας 09.11.2016. Ομοίως, για την ιστοσελίδα του Ομίλου που παρουσιάζει τον κύριο Κυριάκο ως τον CEO της εταιρείας, αναφέρει πως πέραν του ότι δεν φαίνεται να φέρει ημερομηνία, η ιστοσελίδα έχει διορθωθεί (σ.σ. σύμφωνα και με την επιστολή της εταιρείας «CYFIELD

DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED» ημερομηνίας 17.07.2018), και εν πάση περιπτώσει ούτε αυτή η αναφορά από μόνη της τεκμηριώνει πραγματικές εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία.

Τέλος, αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών, ότι από έρευνα στον Έφορο Εταιρειών ο όμιλος «CYFIELD» έχει 24 εταιρείες και συνεταιρισμούς και ότι σε αρκετές από αυτές ο κος Κυριάκος φαίνεται να είναι μέχρι και σήμερα διευθυντής, η Αναθέτουσα Αρχή απαντά ότι, εκτός από ατεκμηρίωτος, είναι και παραπλανητικός και αβάσιμος.

«Προφανώς οι Αιτητές αναφέρονται σε όλες τις εταιρείες που φέρουν στην επωνυμία τους την λέξη «CYFIELD». Ωστόσο, δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι κάθε μία από αυτές τις εταιρείες ανήκει στον όμιλο «Cyfield». Στον όμιλο ανήκουν μόνο αυτές στις οποίες η εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED» κατέχει ποσοστό πέραν του 50% του μετοχικού τους κεφαλαίου. Γι' αυτές τις εταιρείες η εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED» έχει εφοδιάσει την Αναθέτουσα Αρχή με στοιχεία αναφορικά με τους διευθυντές της και τους μετόχους της, και σε καμία από αυτές δεν εντοπίζεται ο κύριος Κυριάκος ως μέτοχος ή διευθυντής.»

Η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται επίσης ότι τα μόνα έγγραφα από τα όσα στηρίζονται οι Αιτητές, που φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη του Διαγωνισμού, είναι (2) επιταγές που φέρεται να υπογράψει ο κύριος Κυριάκος, πληρωτές το 2018, χωρίς να είναι γνωστός ο αληθινός χρόνος υπογραφής τους. Ωστόσο, πρόκειται για επιταγές 2 άλλων εταιρειών, ήτοι της εταιρείας «Cyfield Asphalt Co Ltd» και της «Cyfield Quarries Limited», και όχι της εταιρείας «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED». Επομένως αυτές οι επιταγές δεν μπορούν να τεκμηριώσουν

εξουσία του κ. Κυριάκου εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED», η οποία συνιστά άλλη, ξεχωριστή εταιρεία. Αφ' εταίρου, η «Cyfield Quarries Limited», δεν ανήκει καν στον όμιλο «Cyfield», σύμφωνα και με τα στοιχεία τα οποία έχει εφοδιάσει την Αναθέτουσα Αρχή η εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED.

Ως εκ των ανωτέρω, καταλήγει επί της παρούσης ενότητας η Αναθέτουσα Αρχή, τα όσα είχαν υποβληθεί από τους δικηγόρους της Αιτήτριας είχαν δεόντως και επαρκώς ερευνηθεί και απαντηθεί από την Επιτυχούσα στην γραπτή τοποθέτηση της στις 17/7/2018 και ουδεμία άλλη έρευνα απαιτείτο.

«Για να μπορέσει κανείς να διαπιστώσει ότι ο κύριος Κυριάκος είναι πρόσωπο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED», θα πρέπει να προχωρήσει σε άλλα επίπεδα έρευνας, όπως για παράδειγμα στα ηλεκτρονικά αρχεία της εταιρείας, στα πρακτικά των συνεδριάσεων της ή στις συνομιλίες όπως επίσης και στις κινήσεις των διευθυντών. Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσο η πληροφόρηση που έχει από την εταιρεία ευσταθεί ή κατά πόσο ο κύριος Κυριάκος επεμβαίνει και/ή διοικεί de facto την εταιρεία, δίνοντας οδηγίες είτε προφορικά είτε ηλεκτρονικά. Η Αναθέτουσα Αρχή όμως δεν έχει την εξουσία, το δικαίωμα ή την αρμοδιότητα να προβεί σε τέτοιας φύσεως έρευνες. Τέτοιας φύσης έρευνες, εκτός του ότι θα προσέκρουαν στις νομοθεσίες που προστατεύουν τα επαγγελματικά και/ή επιχειρηματικά απόρρητα και στην νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων, προσιδιάζουν και ανήκουν κατ' ακρίβεια, μόνο στα αρμόδια αστυνομικά όργανα της Δημοκρατίας εμποτισμένα με ανακριτικές εξουσίες, και εξασφαλίζονται μάλιστα υπό την έγκριση και/ή έπειτα από άδεια αρμοδίου Δικαστηρίου.»

Αναφορικά με το θέμα της ανάληψης καθηκόντων αξιολόγησης των προσφορών από το ΔΣ της Αναθέτουσας Αρχής, αυτή απαντά ότι βασίστηκε για την απόφαση της σε θετική απαντητική επιστολή που έλαβε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας στις 30/4/2018. Συνεπώς, ορθά, νόμιμα και τεκμηριωμένα

προχώρησε το ΔΣ στην αξιολόγηση των προσφορών. Αναφορικά δε με τους ισχυρισμούς των Αιτητών περί απουσίας επαλήθευσης και ελέγχου των στοιχείων της Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής επάρκειας και της Τεχνικής και Επαγγελματικής ικανότητας της Επιτυχούσας, με βάση το Τεκμήριο της Κανονικότητας, αλλά και σύμφωνα με την νομολογιακή αρχή ότι τα πρακτικά και ο διοικητικός φάκελος, είναι η μόνη αυθεντική πηγή για τα όσα συνθέτουν τη διαδικασία, η μόνη αυθεντική πηγή πληροφόρησης του αναθεωρητικού οργάνου, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Αναθέτουσα Αρχή, έχοντας ενώπιον της και έχοντας λάβει υπόψη της τις αξιολογήσεις και τα ευρήματα της έκθεσης αξιολόγησης των Μελετητών του Έργου, και έχοντας αξιολογήσει και η ίδια τις Προσφορές που βρίσκονταν ενώπιον της, κατέληξε ορθά, εύλογα και αιτιολογημένα στην απόφαση ότι και οι δύο προσφοροδότριες εταιρείες πληρούν τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού». Με αυτά τα δεδομένα, το τεκμήριο της Κανονικότητας ουδόλως ανατρέπεται από τους Αιτητές, και η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής είναι απολύτως ορθή, εύλογη και αιτιολογημένη.

Αναφορικά με την 2^η ενότητα των ισχυρισμών των Αιτητών, πλάνη περί τον νόμο ή/και πλάνη περί τα πράγματα, η Αναθέτουσα Αρχή προβάλλει την υποχρέωση της να απευθυνθεί στον προς αποκλεισμό προσφοροδότη προκειμένου να του δώσει την δυνατότητα να επικαλεστεί τα μέτρα αξιοπιστίας τα οποία ενδεχομένως έχει λάβει, έτσι ώστε να αξιολογήσει τον κίνδυνο επανάληψης παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον (άρθρο 57(6) του Ν73(Ι)/2018).

Αναφορικά με την 3^η ενότητα των ισχυρισμών των Αιτητών, περί ανεπάρκειας αιτιολογίας, η Αναθέτουσα Αρχή θεωρεί ότι η παρεχόμενη στα πρακτικά της συνεδρίας της 26/7/2018 αιτιολογία είναι επαρκής, εύλογη και σύμφωνη με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και της νομολογίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής μελέτησε όλα τα ενόπιον του στοιχεία και έλαβε υπόψη του τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου και αφού «αξιολόγησε το ίδιο εκ νέου τις υποβληθείσες προσφορές αποφάσισε ότι και οι δύο προσφοροδότριες εταιρείες πληρούν τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού».

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών σε σχέση με το θέμα του μέλους του ΔΣ του Οργανισμού του Στέλιου, η Αναθέτουσα Αρχή δηλώνει:

«ο κ. Στέλιος έχει δηλώσει στην Αναθέτουσα Αρχή τη σχέση και/ή την εργοδότηση του από την εταιρεία SKYRAMONT QUARRIES LTD. Σχετικά είναι τα Πρακτικά της 50^{ης} Συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου, 2017, τα οποία αναφέρουν τα ακόλουθα:

«ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΑΤΑΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (16.01.105)

Πριν την έναρξη της συζήτησης, το Μέλος του Δ.Σ. κ. Στέλιος δήλωσε ότι η Εταιρεία η οποία έχει κάνει την εισήγηση [για παράταση του Διαγωνισμού] είναι μέτοχος στην Εταιρεία που τον εργοδοτεί.

Ως εκ τούτου, ο κ. Στέλιος εξήλθε της αίθουσας»,

και, σχετική σημείωση περί της εργοδότησης του κ. Στυλιανού από την εταιρεία SKYRAMONT QUARRIES LTD και της ενδεχόμενης οικονομικής και/ή άλλης σχέσης της με έκαστη των προσφοροδοτριών εταιρειών, εμφανίζεται και στη Δήλωση Ευσυνείδητης και Αμερόληπτης Εκτέλεσης Καθηκόντων που υπέγραψε ο κ. Στέλιος στις 09.03.2018.»

Η Αναθέτουσα Αρχή συνεχίζει:

[...]

«Δεύτερον και σημαντικότερο, ο κ. Στέλιος, με δεδομένη την ενημέρωση στην οποία είχε προβεί προς την Αναθέτουσα Αρχή ως πιο πάνω αναφέρεται, δεν έλαβε μέρος στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Ο ίδιος ευρίσκετο στο εξωτερικό σε προγραμματισμένο ταξίδι για προσωπικούς λόγους, ως εμφανίζεται και στα Πρακτικά της προσβαλλόμενης απόφασης. Ούτε και έλαβε ο κ. Στέλιος μέρος σε οποιαδήποτε συνεδρία στην οποία είτε συζητήθηκε ο Διαγωνισμός είτε αξιολογήθηκαν καθ' οιονδήποτε τρόπο οι προσφορές, από τη στιγμή που κατέστη γνωστή η ταυτότητα των προσφοροδοτριών εταιρειών. Αυτή η πραγματικότητα είναι πασιφανής και μπορεί να διαπιστωθεί με μια απλή εξέταση του περιεχομένου του Διοικητικού Φακέλου από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.»

και καταλήγει:

«Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου η αιτήτρια έχει το βάρος να αποδείξει και να καταδείξει κατά συγκεκριμένο τρόπο ότι υπάρχει όντως δεσμός και σύγκρουση συμφερόντων. Το βάρος απόδειξης το έχει αυτός που ισχυρίζεται την προκατάληψη, δηλαδή η αιτήτρια, η οποία περιορίζεται σε γενικούς και αόριστους ισχυρισμούς οι οποίοι παραμένουν ατεκμηριώτοι και μετέωροι (βλ. Φλωρεντία Πετρίδου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω ΕΔΥ, (2004) 3 Α.Α.Δ. 636, Ιωάννης Φιλίππου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (2011), 3 Α.Α.Δ. 535.

Το κυριότερο όμως στο οποίο θα πρέπει να αποβλέψει η Επιτροπή, είναι ότι το κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη, είναι να μην έχει κλονιστεί το εχέγγυο αμεροληψίας που πρέπει να χαρακτηρίζει ένα διοικητικό όργανο κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Είναι η θέση μας ότι, στην βάση των όσων ανωτέρω αναφέρονται, και δοθέντος του γεγονότος ότι το μέλος Στέλιος, μετά το άνοιγμα των προσφορών, δεν έλαβε μέρος σε καμία συνεδρία του Συμβουλίου στην οποία έγινε αξιολόγηση ή συζητήθηκαν ή εξετάστηκαν ή αποφασίστηκαν ζητήματα αξιολόγησης ή εγκυρότητας των προσφορών ή συμβατότητας τους με τους όρους της νομοθεσίας και του Διαγωνισμού, κανένα εχέγγυο αμεροληψίας δεν κλονίστηκε. Δεν υπάρχουν λοιπόν υπόνοιες ότι η κρίση του Συμβουλίου ή η τελική απόφαση του επηρεάστηκε, σαν αποτέλεσμα της ισχυριζόμενης συμμετοχής του κυρίου Στέλιου, σε κάποιαν από τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου.»

Ανεδαφικό χαρακτηρίζει επίσης η Αναθέτουσα Αρχή τον ισχυρισμό ότι στην παρούσα υπόθεση έχει παραβιαστεί το εχέγγυο της διαδικασίας σύμφωνα με το οποίο πρέπει να υπάρχουν υπογεγραμμένες δηλώσεις ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων. Οι δηλώσεις αυτές είχαν υπογραφεί κανονικά και ευρίσκοντο υπογεγραμμένες από τις 09.03.2018, κατά τον ουσιώδη χρόνο, από όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, ήτοι από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, από τα μέλη της Επιτροπής Αποσφράγισης και βεβαίως και από τους ιδιώτες Μελετητές.

Η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας 27.07.2018 ενημέρωσε τους Αιτητές ότι ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην κοινοπραξία CYFIELD – ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V..

Οι Αιτητές επικαλούμενοι τον όρο 3.3 του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού που είναι πανομοιότυπος με το άρθρο 57 του Ν.73(Ι)/2016 υποστηρίζουν ότι η προσφορά της επιτυχούσας έπρεπε να απορριφθεί γιατί υπάρχει παραδοχή του κου Κυριάκου ότι έχει προβεί σε ενέργειες δωροδοκίας και ταυτόχρονα ο κος Κυριάκος κέκτηται εξουσίας εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, μέλος της επιτυχούσας κοινοπραξίας.

Το άρθρο 57.1 του Ν.73(Ι)/2016 στη βάση του οποίου οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η προσφορά της επιτυχούσας έπρεπε να απορριφθεί προνοεί τα πιο κάτω:

«57.-(1) Υπό την επιφύλαξη των εδαφίων (3) και (6), οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης έναν οικονομικό φορέα όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 59, 60 και 61 ή εάν είναι γνωστό σε αυτές με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του ή παραδοχή του ή καταγγελία εναντίον του, η οποία μετά την υποβολή εκ μέρους του καταγγέλλοντος στοιχείων εξετάστηκε κατά συνοπτικό τρόπο και αφού προηγουμένως ο καταγγέλλων κλήθηκε και κατέθεσε ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

(α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Απόφασης - Πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος·

(β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δύναμη του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης - Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα·

(γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

(δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της Απόφασης-Πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ή ηθική αυτουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής·

(ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 των περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων του 2007 έως 2016·

(στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και

Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014:

Νοείται ότι, η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή υπάρχει παραδοχή του, είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.»

Από τις πιο πάνω πρόνοιες του Νόμου προκύπτει ότι για τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα στο πρόσωπο του οποίου δεν υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή παραδοχή του για τους λόγους αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 57(I), ως είναι κοινά αποδεκτό ότι δεν εμπίπτει η παρούσα, προϋπόθεση απόρριψης της προσφοράς του είναι η συνύπαρξη δύο στοιχείων. Της ύπαρξης τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασής ή παραδοχής προσώπου για τους εν λόγω λόγους αποκλεισμού και που ταυτόχρονα είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στον εν λόγω οικονομικό φορέα.

Για το συγκεκριμένο θέμα η Αιτήτρια εταιρεία απέστειλε επιστολές στην Αναθέτουσα Αρχή θέτοντας της κάποιους ισχυρισμούς που αφορούσαν την μετέπειτα Επιτυχούσα. Μετά τη λήψη των πιο πάνω επιστολών η Αναθέτουσα Αρχή προέβη στον απαραίτητο έλεγχο στον Έφορο Εταιρειών και απέστειλε επιστολή ημερ. 10.07.2018 στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC

LTD θέτοντας της συγκεκριμένα ερωτήματα. Η CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD απάντησε με επιστολή της ημερ. 17.07.2018.

Στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με το θέμα καταγράφονται τα πιο κάτω:

«Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση των προσφορών, το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε και έλαβε υπόψη του, τόσο τις επιστολές/καταγγελία του δικηγορικού γραφείου Παπαντωνίου & Παπαντωνίου εκ μέρους της εταιρείας ΤΕΚΑΑ και όλα τα στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτές, όσο και την επιστολή της εταιρείας “Cyfield Development Public Ltd” ημερομηνίας 17.07.2018, τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η υπηρεσία στον Έφορο Εταιρειών και τη Γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου ημερομηνίας 14.06.2018.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού μελέτησε όλα τα ενώπιον του στοιχεία που αφορούν στην καταγγελία και λαμβάνοντας υπόψη τόσο την απάντηση της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD όσο και τα αποτελέσματα της έρευνας της υπηρεσίας του Οργανισμού, στον Έφορο Εταιρειών, έκρινε ότι από αυτά δεν στοιχειοθετείτε ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των προσφορών ο πραγματικός έλεγχος και η εξουσία επί της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ασκείτο από τον κο Κυριάκο ούτε ότι ο κος. Κυριάκος ήταν το άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία κατά τον ουσιώδη αυτό χρόνο και ως εκ τούτου δεν νομιμοποιείται να αποκλείσει την εν λόγω εταιρεία από το διαγωνισμό σύμφωνα με την απόφαση και/ή με βάση το σκεπτικό της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 6.2.2018, στην υπόθεση με αριθμό 101/2017.

Κατά την εξέταση της καταγγελίας και τη λήψη απόφασης, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε με προσοχή τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν με τις επιστολές Παπαντωνίου ότι:

- 1. Η κοινοπραξία CYFIELD-NEOPHYTOU J.V. δεν είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα του Εφόρου Εταιρειών.*
- 2. Ο CEO της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, η οποία είναι το ένα από τα δύο μέρη που αποτελούν την κοινοπραξία CYFIELD NEOPHYTOU J.V., είναι ο κος Κυριάκος, ο οποίος έχει αποκλειστεί από την Επιτροπή Αποκλεισμού από τη συμμετοχή του σε δημόσιους διαγωνισμούς. Η*

ίδια Επιτροπή έχει αποκλείσει και μια από τις εταιρείες που διευθύνονται από τον, κο Κυριάκο από τη συμμετοχή της σε δημόσιους διαγωνισμούς και συγκεκριμένα την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΑ. Ως περίοδος αποκλεισμού καθορίστηκε η περίοδος των τεσσάρων (4) ετών και έξι (6) μηνών από τις 12.12.2014.

3. Στην ποινική υπόθεση με αριθμό 12057/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου απόφαση ημερομηνίας 18.02.2015, από την οποία προκύπτει η εμπλοκή του κο Κυριάκου σε υπόθεση δωροδοκίας.

4. Στην αρχική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία στηρίζεται στην πιο πάνω απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου, γίνεται η διαπίστωση ότι ο εκ των διευθυντικών στελεχών της εταιρείας, κος Κυριάκος, παραδέχθηκε δωροδοκία ύψους €160.000.

5. Στην απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ημερομηνίας 23 Ιανουαρίου 2017, στην οποία αναφέρεται ότι «ο κος Κυριάκος, ο οποίος είχε προβεί σε παραδοχή για δεκασμό/δωροδοκία, ανεξάρτητα από του ισχυρισμούς της εταιρείας, κρίνεται ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στις εταιρείες του Ομίλου...»

6. Η ίδια Επιτροπή έχει αποκλείσει και την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΑ που διευθύνεται από τον κο Κυριάκο από τη συμμετοχή της σε δημόσιους διαγωνισμούς.

7. Από τα έγγραφα της προσφοράς που υπέβαλε η κοινοπραξία CYFIELD-ΝΕΟΡΗΤΟΥ J.V. (Παράρτημα 4 της Προσφοράς-Υπεύθυνη Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης), προκύπτει ότι το άτομο που υπογράφει τη Δήλωση αυτή, δεν ασκεί πραγματική εξουσία, διοίκηση ή έλεγχο επί της εταιρείας.

8. Αίτηση στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως που υπέβαλε η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, με αριθμό LEM/123/2016 και με ημερομηνία 13.01.2017, υπογράφεται από τον ίδιο τον κο Κυριάκο και πιστοποιείται από πιστοποιούντα υπάλληλο.

9. Ο κος Κυριάκος έχει υπογράψει και/ή υπογράφει τις επιταγές και/ή μερίδα των επιταγών των εταιρειών του.

10. Ο πραγματικός έλεγχος και η εξουσία επί της εταιρείας ασκείται από τον κ. Κυριάκο, ο οποίος κρίνεται ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD.

Βεβαίως από την έρευνα στην οποία προέβη το Διοικητικό Συμβούλιο, τα στοιχεία που συλλέγηκαν από τον Έφορο Εταιρειών, τα στοιχεία με τα οποία εφοδίασε τον Οργανισμό η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD με την επιστολή ημερομηνίας 17.07.2018, καθώς επίσης και από την ορθή ανάγνωση της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 06.02.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολόγησε και κατέληξε στα εξής:

1. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού δεν αφορούσε στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD αλλά αφορούσε σε άλλη εταιρεία, την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΑ.

2. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού δεν επέβαλε αποκλεισμό ούτε στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ούτε στον κο Κυριάκο προσωπικά.

3. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού αντλεί τις αναφορές της από την απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου στην υπόθεση 12057/2014, ημερομηνίας 18.02.2018, η οποία εκδόθηκε κατόπιν παραδοχής των κατηγορουμένων 1 και 2 στις κατηγορίες που αυτοί αντιμετώπιζαν. Όμως στην εν λόγω υπόθεση ούτε ο κος Κυριάκος ούτε οι εταιρείες CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD και ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ ήταν ανάμεσα στους κατηγορούμενους. Συνεπώς, οι αναφορές του δικαστηρίου στην απόφαση του αναφορικά με τον κο Κυριάκο και την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ γίνονται χωρίς η εν λόγω εταιρεία και ο κος Κυριάκος να έχουν δικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα και ιδιαίτερα, χωρίς να τους δοθεί η ευκαιρία να ακουστούν και να υποστηρίξουν τις θέσεις τους επί των σχετικών γεγονότων.

4. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα για κάποιον από τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 57(1) του σχετικού Νόμου, θα πρέπει να έχει διαπιστωθεί με κάποιον από τους τρόπους που προβλέπει ο νόμος, ότι έχει διαπράξει αδίκημα:

(α) είτε ο ίδιος ο οικονομικός φορέας που υποβάλλει την προσφορά,

(β) είτε κάποιο μέλος του διοικητικού, διευθυντικού, ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω φορέα, ή κάποιο πρόσωπο που έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης απόφασης ή ελέγχου σ' αυτόν.

Στα γεγονότα της υπόθεσης 12057/2014 παρουσιάζονται ως εμπλεκόμενοι (αν και ουδέποτε κατηγορήθηκαν, ουδέποτε καταδικάστηκαν και αρνούνται ότι έχουν παραδεχτεί την διάπραξη οποιοδήποτε ποινικού αδικήματος), ο κος

Κυριάκος και η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ. Όχι η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD η οποία συμμετέχει στην Κοινοπραξία CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V. Επομένως, με βάση τα στοιχεία που έχει εφοδιάσει τον Οργανισμό η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, αλλά και με βάσει τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα στον Έφορο Εταιρειών, προκύπτει ότι:

(I) ούτε ο κος Κυριάκος ούτε η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ είναι μέλη διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Ο κος Κυριάκος έπαυσε από το 2015 να είναι μέτοχος και διευθυντής στην εν λόγω εταιρεία. Περαιτέρω, η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (σε αντίθεση με την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΔ η οποία ήταν και είναι θυγατρικής της εταιρείας ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ).

(II) ούτε ο κος Κυριάκος ούτε η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Το γεγονός ότι ο κος Κυριάκος απουσιάζει παντελώς από τη μετοχική και διοικητική σύνθεση των εταιριών του CYFIELD GROUP, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ είναι θυγατρική της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, συνιστούν ένα ισχυρό αντικειμενικό στοιχείο ότι τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν κανένα «λόγο» ή «εξουσία» στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Από εκεί και πέρα, ο Οργανισμός δεν έχει στην κατοχή του ή σε γνώση του οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να είναι σε θέση να κλονίσουν την αντικειμενική αυτή πραγματικότητα ούτε βεβαίως και να ανατρέψουν τις αναφορές και διαβεβαιώσεις που περιέχονται στην επιστολή της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD σε σχέση με το γεγονός ότι ο κος Κυριάκος τουλάχιστον κατά τον ουσιώδη χρόνο που αφορά στον συγκεκριμένο διαγωνισμό, δεν έχει καμία εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία. Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να καταδεικνύουν το αντίθετο δεν προκύπτει λόγος αποκλεισμού της Κοινοπραξίας CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V.

5. Σε κάθε περίπτωση η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, έχει δηλώσει ότι έλαβε οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίσει ότι δεν θα συμβούν εκ νέου συμβάντα που έλαβαν χώρα στο παρελθόν. Στα πλαίσια των μέτρων αυτών, η εταιρεία έχει δηλώσει ότι έχει συστήσει Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο αναφέρεται απ' ευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ ο επικεφαλής του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, σε συνεργασία με Εξωτερικούς

Ελεγκτές, εποπτεύουν την ακολουθούμενη διαδικασία και εκπαιδεύουν το προσωπικό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εστιάζει περαιτέρω, ιδίως στην απομάκρυνση του κ. Κυριάκου από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη μετοχική σύνθεση της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, από τα μέσα του 2015. Το πιο σημαντικό από όλα όμως, είναι το γεγονός ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την περίοδο που έλαβαν χώρα τα γεγονότα της απόφασης της υπόθεσης 12057/2014 (από το 2008-2009, ως αναφέρεται στην απόφαση του Κακουργιοδικείου), χωρίς να έχει προκύψει έκτοτε ή να έχει αναδειχθεί άλλο παρόμοιο ζήτημα με την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΙΑΡΕΙΑ ΑΤΔ ή με τον κ. Κυριάκο. Όπως βέβαια το ίδιο ισχύει και για τα τρία τελευταία έτη κατά τα οποία ο κ. Κυριάκος έχει απομακρυνθεί από μέτοχος και διευθυντής της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Χωρίς να παραγνωρίζεται λοιπόν η σοβαρότητα τέτοιας φύσης αδικημάτων όπως αυτά που αναφέρονται στην σχετική νομοθεσία, το πιο πάνω γεγονός από μόνο του, ως επίσης και το γεγονός ότι η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD είναι μια ξεχωριστή εταιρεία από την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΙΑΡΕΙΑ ΑΤΔ η οποία αναφέρεται στα γεγονότα της απόφασης του Κακουργιοδικείου, αντικειμενικά καταδεικνύουν ότι δεν υφίσταται κίνδυνος επανάληψης παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Ως εκ των ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας λάβει υπόψη του όλα τα ενόπιον του στοιχεία, κρίνει ότι η προσφορά της Κοινοπραξίας CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V. δεν πρέπει να αποκλειστεί. Και κρίνοντας ταυτόχρονα ότι δεν αντίκειται στους όρους του Διαγωνισμού ότι η εν λόγω Κοινοπραξία δεν ήταν εγγεγραμμένη στα μητρώα του Εφόρου Εταιρειών κατά την υποβολή των προσφορών, το Δ.Σ. αποφάσισε όπως κατακυρώσει το διαγωνισμό στην Κοινοπραξία CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V. και συνακόλουθα όπως ενημερωθούν σχετικά οι συμμετέχοντες προσφοροδότες για την απόφαση αυτή.»

Εν πρώτοις θα εξετάσουμε το θέμα κατά πόσο δεν υπάρχει παραδοχή του κ. Κυριάκου για δωροδοκία, όπως είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ή κατά πόσο υπάρχει τέτοια παραδοχή, όπως είναι η θέση των Αιτητών.

Κατά την ενώπιον μας ακροαματική διαδικασία οι Αιτητές έθεσαν ενώπιον μας απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου με αρ. 168/15 ημερομηνίας 31.10.2017. Στην εν λόγω απόφαση, που δεν ήταν ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής στο στάδιο της Αξιολόγησης καταγράφονται μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

«Σύμφωνα με την ένορκη δήλωση των Αιτητών τον Αύγουστο του 2014 ξεκίνησε διενέργεια ελέγχου στα οικονομικά του ΣΑΠΑ από το Γενικό Ελεγκτή του Κράτους και το Γενικό Εισαγγελέα. Διεφάνη μετά από έρευνες και ανακρίσεις πως ο διευθυντής του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΑΠΑ και ο εκτελεστικός διευθυντής αυτού κ.κ. Β. και Μ., έλαβαν μεγάλα ποσά από τους εργολάβους ως «μίζες». Κατηγορήθηκαν για διαφθορά και δεκασμό, παραδέχθηκαν τις κατηγορίες και τους επιβλήθηκε εξαιτής ποινή φυλάκισης από το Κακουργιοδικείο Πάφου.

Ένας από τους εργολάβους, ο οποίος φέρεται να δωροδόκησε αυτούς, ήταν η Καθ' ης η αίτηση εταιρεία.

Σε κατάθεση του προς την Αστυνομία ο κος Κυριάκος, διευθυντής της Καθ' ης η αίτηση, παραδέχεται ότι κατέβαλε μεγάλα χρηματικά ποσά ύψους €60.000 και €100.000, προς τα ανωτέρω πρόσωπα, δίδοντας τη δική του θέση για αιτιολογία της πληρωμής αυτών.

Απ' την αντίπερα όχθη η καθ' ης η αίτηση αρνείται μεν τους τελευταίους ανωτέρω αναφερθέντες ισχυρισμούς περί σύμπραξης με τους συμβούλους μηχανικούς και σημειώνει πως εάν γινόταν κάτι τέτοιο, τότε ο μηχανικός θα ενέκρινε τις πληρωμές που ζήτησαν και δεν θα ζητούσαν να παραπεμφθεί το ζήτημα σε δικοδικαίον. Αποδέχεται δε την καταβολή των αναφερθέντων ποσών στους Β. και Μ., πλην όμως ισχυρίζεται πως υπέκυψε σε εκβιασμό τους για να προχωρήσει η εύρυθμη λειτουργία των εργασιών.

Στο θέμα τούτο, της καταβολής χρημάτων από την Καθ' ης η αίτηση προς τους προαναφερόμενους, υπάρχει αποδοχή μεν του γεγονότος, διαφορετική όμως ερμηνεία της αιτίας.»

Από τα όσα καταγράφονται στην απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών προκύπτει ότι ενώπιον του βρισκόταν η απόφαση της επιτροπής αποκλεισμού ημερομηνίας

6.2.2018 στην υπόθεση με αριθμό 101/2017 και η απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Πάφου στην υπόθεση 12057/2014.

Στην απόφαση της επιτροπής αποκλεισμού στην υπόθεση 101/2017 καταγράφονται μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

«[...] Όπως εφάνη και από την πιο πάνω παράθεση των γεγονότων, η Αναθέτουσα Αρχή στηρίζει την υπόθεση της στην προαναφερθείσα απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου στην οποία γίνεται η διαπίστωση ότι ο εκ των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας Κυριάκος, παραδέχθηκε δωροδοκία ύψους €160.000, η οποία έγινε προς τους δύο κατηγορούμενους στην υπόθεση εκείνη. Με δήλωση των εκπροσώπων της Αναθέτουσας Αρχή έγινε δεχτό ότι η περί ή ο λόγος παραδοχή έλαβε χώρα εις τις 12 Δεκεμβρίου 2014».

Στην απόφαση του μόνιμου κακουργιοδικείου Πάφου με αρ. υπόθεσης 12057/2014 καταγράφεται ότι οι κατηγορούμενοι 1 και 2, Β. και Μ. αντίστοιχα, δεν καταδικάστηκαν συνεπεία παραδοχής του κου Κυριάκου αλλά δικών τους.

Συγκεκριμένα στην απόφαση καταγράφονται μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

« Οι κατηγορούμενοι 1 και 2 έχουν κριθεί ένοχοι μετά από δική τους παραδοχή [...] Συγκεκριμένα έχουν παραδεχθεί: Ο κατηγορούμενος 1 τη διάπραξη [...] Ο κατηγορούμενος 2, τη διάπραξη 3 αδικημάτων συνωμοσίας, [...]

Αμφότεροι οι κατηγορούμενοι έχουν παραδεχθεί τη διάπραξη των αδικημάτων:

1. Συνωμοσία προς Διάπραξη Κακουργήματος κατά παράβαση

[...]

2. Δεκασμός Δημόσιου Λειτουργού κατά παράβαση

[...]

Αδίκημα Νομιμοποίησης Εσόδων

[...]»

Να σημειωθεί ότι οι κατηγορούμενοι αντιμετώπιζαν πολύ περισσότερες κατηγορίες εκ των οποίων μετά την παραδοχή των συγκεκριμένων, οι υπόλοιπες αναστάλησαν.»

Στην απόφαση της Επιτροπής αποκλεισμού, που ήταν ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, γίνεται αναφορά σε κατάθεση του κου Κυριάκου ημερ. 12.12.2014 και παραδοχή του σε εμπλοκή υπόθεσης δωροδοκίας.

Ταυτόχρονα, κατά το στάδιο της αξιολόγησης είχε ήδη εκδοθεί απόφαση την υπόθεση 165/15 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου όπου το θέμα της παραδοχής για εμπλοκή του κου Κυριάκου σε υπόθεση δωροδοκίας ξεκαθαρίζει εις βάρος του.

Συνεπώς, παρά το ότι η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου με αρ. 168/15 δεν ήταν ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης και απόφασης ανάθεσης αλλά τέθηκε από τους Αιτητές κατά τη διαδικασία της ακρόασης και δεν υπήρξε αμφισβήτηση από την πλευρά της Αναθέτουσας Αρχής και σε συνδυασμό με την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, που κάνει αναφορά για ύπαρξη μαρτυρίας-παραδοχής, κρίνουμε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν υπάρχει παραδοχή για δωροδοκία εκ μέρους του κου Κυριάκου ως λανθασμένη.

Μετά και την πιο πάνω κατάληξη μας στο πιο πάνω θέμα θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε αν από τα στοιχεία που η Αναθέτουσα Αρχή είχε ενώπιον της είναι

εύλογη η απόφαση της ότι ο κος Κυριάκος δεν διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον Όμιλο Εταιρειών και κρίθηκε ως άτομο που δεν έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD .

Είναι παραδεκτό και από τις δύο πλευρές ότι ο κος Κυριάκος δεν είναι μέλος του Διοικητικού, Διευθυντικού ή Εποπτικού Οργάνου της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Εκείνο που προβάλλουν ως ισχυρισμό οι Αιτητές είναι ότι ο κος Κυριάκος, ασκούσε πραγματική επιρροή στην εταιρική διακυβέρνηση της CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD κατά τον ουσιώδη χρόνο του παρόντος διαγωνισμού.

Εκείνο που προέχει της εξέτασης των όποιων στοιχείων υπέβαλαν οι Αιτητές για να αποδείξουν την σχέση του κου Κυριάκου με την CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD είναι η ερμηνεία της φράσης του Νόμου *«έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου»*.

Κρίνουμε ότι η ερμηνεία που μπορεί να δοθεί στο πιο πάνω λεκτικό του Νόμου είναι η έμμεση ή άμεση απόδοση εξουσίας από ένα Οικονομικό Φορέα σε ένα πρόσωπο για την εκπροσώπηση του, στη λήψη αποφάσεων ή στον έλεγχο του.

Δεν διακρίνουμε να υπάρχει διαφορετική προσέγγιση των δύο μερών για τα πιο πάνω. Εκείνο που φαίνεται να διαφωνούν τα δύο μέρη είναι ο κρίσιμος χρόνος, όπου το πρόσωπο αυτό ασκεί πραγματική επιρροή στον Οικονομικό Φορέα.

Ο Νομοθέτης με τη φράση «έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου» προσδιορίζει ενεστώτα χρόνο.

Είναι παγίως νομολογημένο ότι ο κρίσιμος χρόνος για τον προσδιορισμό της ύπαρξης προϋποθέσεων για συμμετοχή σε πλειοδοτικό διαγωνισμό είναι εκείνος που καθορίζεται για την υποβολή των προσφορών και εν πάση περίπτωση δεν επεκτείνεται πέραν της τελευταίας ημερομηνίας υποβολής των προσφορών (Θεοφάνους ν Δημοκρατίας (1990)3 Α.Α.Δ. 1033)

Το άρθρο 57(6) του Ν.73(Ι)/2016 προβλέπει τα ακόλουθα:

« (6) (α) Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στα εδάφια (1) και (4) μπορεί να προσκομίσει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

(β) Για το σκοπό που αναφέρεται στην παράγραφο (α), ο οικονομικός φορέας θα πρέπει να αποδείξει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και μέτρα σε

επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτώματων.

(γ) Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Σε περίπτωση που τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής:

Νοείται ότι, οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει του παρόντος εδαφίου, κατά την περίοδο του αποκλεισμού, που ορίζεται στην απόφαση.»

Η παράγραφος 102 του προοιμίου της Οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Θα πρέπει, ωστόσο, να επιτρέπεται στους οικονομικούς φορείς να υιοθετούν μέτρα συμμόρφωσης με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων ή παραπτώματων και την αποτελεσματική πρόληψη των παρανομιών. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται ιδίως σε μέτρα που αφορούν το προσωπικό και την οργάνωση, όπως είναι η διακοπή όλων των δεσμών με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά, κατάλληλα μέτρα αναδιοργάνωσης προσωπικού, η εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, η δημιουργία δομής εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και η έγκριση εσωτερικών κανόνων ευθύνης και αποζημίωσης. Όταν τα εν λόγω μέτρα προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν θα πρέπει πλέον να αποκλείεται για αυτούς τους λόγους και μόνον....».

Συμφωνούμε με το Δικηγόρο της Αναθέτουσας Αρχής ότι από το πιο πάνω άρθρο, προκύπτει ότι ο σκοπός του ενωσιακού νομοθέτη ήταν να δώσει στους οικονομικούς φορείς στο πρόσωπο των οποίων συντρέχει λόγος αποκλεισμού, τη δυνατότητα να προτείνουν μέτρα που έχουν λάβει για να αποδείξουν την αξιοπιστία τους και να μην αποκλείονται. Η «αξιοπιστία» των οικονομικών φορέων συναρτάται με τον κίνδυνο επανάληψης παρόμοιων συμπεριφορών. Ο αποκλεισμός

των οικονομικών φορέων στο πρόσωπο των οποίων συντρέχει λόγος αποκλεισμού, δεν είναι αυτοσκοπός. Σκοπός του ενωσιακού νομοθέτη είναι η βελτίωση και η διόρθωση του τρόπου λειτουργίας των οικονομικών φορέων και η μη επανάληψη παρόμοιων συμπεριφορών στο μέλλον. Ένα από τα μέτρα που μπορεί να πάρει ο Οικονομικός Φορέας ώστε να μην συντρέχει στο πρόσωπο του λόγος αποκλεισμού είναι η διακοπή όλων των δεσμών με πρόσωπα που εμπλέκονται σε συμπεριφορές που εμπίπτουν στους λόγους αποκλεισμού.

Στην υπόθεση *Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani SpA και Guerrato SpA κατά Provincia autonoma di Bolzano κλπ C-178/16*, ημερομηνίας 20.12.2017 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε), παρόλο που αναφέρεται στους προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού της Οδηγίας και όχι στους υποχρεωτικούς ως τα γεγονότα της παρούσας, εντούτοις μπορούν να αντληθούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Στην εν λόγω απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημειώνονται, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

[...]

«...Το ιταλικό δίκαιο

[...]

«Αποκλείονται της συμμετοχής σε διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων ... πρόσωπα:

[...] σε βάρος των οποίων έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση με ισχύ δεδικασμένου, για ένα ή περισσότερα από τα αδικήματα της συμμετοχής σε

εγκληματική οργάνωση, της δωροδοκίας, ... όπως αυτά ορίζονται από τις απαριθμούμενες στο άρθρο 45, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/18 κοινοτικές πράξεις· ο αποκλεισμός και η απαγόρευση ισχύουν εάν η απόφαση ή η διάταξη έχουν εκδοθεί σε βάρος: του ιδιοκτήτη ή του τεχνικού διευθυντή, εάν πρόκειται για ατομική επιχείρηση· των εταίρων ή του τεχνικού διευθυντή, εάν πρόκειται για ομόρρυθμη εταιρία· των ετερόρρυθμων εταίρων ή του τεχνικού διευθυντή, εάν πρόκειται για ετερόρρυθμη εταιρία· του διαχειριστή ή μέλους της διοικήσεως που διαθέτει εξουσία εκπροσωπήσεως, του τεχνικού διευθυντή ή του μοναδικού εταίρου-φυσικού προσώπου, ή ακόμη του πλειοψηφικού εταίρου στην περίπτωση εταιρίας με περισσότερους από τέσσερις εταίρους, εάν πρόκειται για άλλο εταιρικό τύπο ή για κοινοπραξία. .... Σε κάθε περίπτωση, ο αποκλεισμός και η απαγόρευση ισχύουν επίσης και για τα πρόσωπα που έχουν παυθεί από τα καθήκοντά τους εντός του έτους που προηγείται της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της προκηρύξεως του διαγωνισμού, εφόσον η επιχείρηση δεν αποδεικνύει ότι υφίσταται πλήρης και πραγματικός διαχωρισμός της θέσεως της επιχειρήσεως από τη σχετική αξιόποινη συμπεριφορά [...]

[...]

Επί της ουσίας

Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η οδηγία 2004/18, και ειδικότερα το άρθρο 45, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία γ' και ζ', και το άρθρο 45, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, καθώς και οι αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου, της ίσης μεταχειρίσεως, της αναλογικότητας και της διαφάνειας έχουν την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας η αναθέτουσα αρχή δύναται να λάβει υπόψη, υπό τις προϋποθέσεις που η ίδια έχει ορίσει, καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σε βάρος του διαχειριστή ή μέλους της διοικήσεως διαγωνιζόμενης επιχειρήσεως για αξιόποινη πράξη που θίγει το επαγγελματικό της ήθος της επιχειρήσεως αυτής, στην περίπτωση που ο διαχειριστής αυτός ή το μέλος διοικήσεως αυτό έπαυσε να ασκεί τα καθήκοντά του εντός του έτους που προηγείται της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της προκηρύξεως του διαγωνισμού, και να αποκλείσει την εν λόγω επιχείρηση από τη διαδικασία για τη σύναψη της επίμαχης συμβάσεως, με την αιτιολογία ότι η επιχείρηση αυτή, παραλείποντας να δηλώσει την καταδικαστική αυτή απόφαση, η οποία δεν κατέστη ακόμη αμετάκλητη, δεν διαχώρισε τη θέση της πλήρως και πραγματικά από τις ενέργειες του εν λόγω διαχειριστή ή του εν λόγω μέλους της διοικήσεως.

Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο, στη διατύπωση του προδικαστικού ερωτήματος, μνημονεύει τους λόγους αποκλεισμού που

περιλαμβάνονται στο άρθρο 45, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία γ' και ζ', της οδηγίας 2004/18 ...

[...]

«Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι αντικείμενο του προδικαστικού ερωτήματος είναι επίσης η ερμηνεία του προαιρετικού λόγου αποκλεισμού που προβλέπεται στο άρθρο 45, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ', της οδηγίας 2004/18.

Όσον αφορά τους προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού, πρέπει ευθύς εξαρχής να διαπιστωθεί ότι, κατά το άρθρο 45, παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο, της οδηγίας 2004/18, στα κράτη μέλη εναπόκειται να καθορίσουν, τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης, τους «όρους εφαρμογής» των λόγων αυτών.

[...]

Συναφώς, το άρθρο 45, παράγραφος 1, *in fine*, της οδηγίας 2004/18 δέχεται, στο πλαίσιο των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού, ότι το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη επιλήψιμες ενέργειες του διαχειριστή ή των μελών της διοικήσεως νομικού προσώπου. Επομένως, τα κράτη μέλη ουδόλως εμποδίζονται, όταν θέτουν σε εφαρμογή τον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 45, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ', της οδηγίας 2004/18, να προβλέπουν ότι οι επιλήψιμες ενέργειες του διαχειριστή ή μέλους της διοικήσεως που εκπροσωπεί την επιχείρηση είναι καταλογιστέες στην ίδια.

[...]

Περαιτέρω, το γεγονός ότι τα πραγματικά περιστατικά που είναι δυνατόν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό του διαγωνιζομένου απορρέουν από τη συμπεριφορά του διαχειριστή ή μέλους της διοικήσεως που δεν ασκούσε πλέον τα καθήκοντά του κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως συμμετοχής στη διαδικασία διαγωνισμού δεν αποτελεί εμπόδιο στην εφαρμογή του ως άνω λόγου αποκλεισμού.

Πράγματι, αυτός ο λόγος αποκλεισμού αφορά προφανέστατα την επιλήψιμη συμπεριφορά οικονομικού φορέα προγενέστερη της διαδικασίας για τη σύναψη δημόσιας συμβάσεως. Στα κράτη μέλη εναπόκειται να ορίζουν, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, την ημερομηνία με αφετηρία την οποία η συμπεριφορά αυτή είναι δυνατόν να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό του διαγωνιζομένου.»

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι επιλήψιμες συμπεριφορές του διαχειριστή ή μέλους της Διοίκησης μπορούν να επιφέρουν αποκλεισμό σε Οικονομικούς Φορείς έστω και αν το πρόσωπο αυτό δεν ασκούσε πλέον τα καθήκοντα του κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς νοουμένου ότι το Εθνικό Δίκαιο προσδιορίζει την ημερομηνία με αφετηρία την οποία η συμπεριφορά αυτή είναι δυνατόν να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό. Στο Εθνικό μας Δίκαιο τέτοιος προσδιορισμός δεν υπάρχει. Στην απουσία Νομοθετικού πλαισίου λαμβάνεται η ευνοϊκότερη για τον Διοικούμενο εκδοχή.

Συνεπώς, με βάση την Νομολογία, το πνεύμα της παραγράφου 102 του προοιμίου της Οδηγίας, το λεκτικό του Νόμου και γενικότερα το Κυπριακό Νομικό Πλαίσιο, κρίσιμος χρόνος για το εν λόγω θέμα είναι η τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Αυτή η θέση μας φαίνεται να είναι και η θέση της Αναθέτουσας Αρχής. Συγκεκριμένα, στην γνωμάτευση του Νομικού της Συμβούλου ημερομηνίας 14.07.2018 που ήταν ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών και λήφθηκε υπόψιν στην απόφαση του καταγράφεται «... το ερώτημα συνεπώς που παραμένει είναι αν κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής της υπό εξέτασης προσφοράς ο κ. Κυριάκος είναι το άτομο με εξουσίες....» Ταυτόχρονα στην επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής προς την CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ημερομηνίας 10.07.2018 αναφέρεται «Ήταν ο κος Κυριάκος άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης

αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία σας, κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής της προσφοράς και μετέπειτα;» Αλλά και στην απόφαση του, το Συμβούλιο Προσφορών ημερομηνίας 26.07.2018 σημειώνει ότι *«έκρινε ότι από αυτά δεν στοιχειοθετείται ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των προσφορών, ο πραγματικός έλεγχος και ....»*

Βεβαίως, εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου ενός προσώπου σε ένα Οικονομικό Φορέα μπορεί να καταδειχθεί με ενέργειες ή πράξεις που έλαβαν χώραν στο παρελθόν αλλά δημιουργούν σοβαρά το υπόβαθρο για να καταδειχθεί ότι η εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του προσώπου στον Οικονομικό Φορέα συνεχίζει να υφίσταται και κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Μετά και τα πιο πάνω θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε τα όσα στοιχεία οι Αιτητές παρουσίασαν ενώπιον μας προς υποστήριξη της θέση τους ότι ο κος Κυριάκος είχε πραγματική επιρροή στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD.

Ως πρώτο στοιχείο οι Αιτητές υπέβαλαν έγγραφο όπου φαίνεται ο κος Κυριάκος να υπογράφει στις 13.02.2017 Αίτηση της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD στην Πολεοδομική Αρχή για πολεοδομική άδεια ανάπτυξης.

Από το συγκεκριμένο στοιχείο δυνατό να προκύπτει ότι ο κος Κυριάκος κατά την 13.02.2017 είχε εξουσία εκπροσώπησης της εν λόγω εταιρείας.

Ως Δεύτερο στοιχείο οι Αιτητές υπέβαλαν συμφωνία ημερομηνίας 02.11.2017 μεταξύ της CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD και του Επαρχιακού Λειτουργού Λεμεσού, Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως που φέρει την υπογραφή του κ. Κυριάκου.

Από το εν λόγω στοιχείο δυνατό να προκύπτει ότι ο κ. Κυριάκος κατά την 02.11.2017 είχε εξουσία εκπροσώπησης της εν λόγω εταιρείας.

Τρίτο στοιχείο που υπέβαλαν οι Αιτητές είναι επιστολή της CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD προς την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού ημερομηνίας 14.07.2017 που φέρει την υπογραφή του κ. Κυριάκου.

Και από αυτό το στοιχείο δυνατό να προκύπτει ότι ο κ. Κυριάκος κατά την 14.07.2017 είχε εξουσία εκπροσώπησης της εν λόγω εταιρείας.

Ως Τέταρτο στοιχείο, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι απ' ότι προκύπτει από σχετική ιστοσελίδα υπό τον τίτλο «CYFIELD GROUP OF COMPANIES» ο κ. Κυριάκος απεικονίζεται σε περίοπτη θέση στην δεύτερη σελίδα με την φωτογραφία του, όπου εμφανίζεται ως ο ιδρυτής του GROUP και γενικά διαβάζοντας το σχετικό κείμενο, εύκολα μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι εξακολουθεί να είναι ο ιθύνων νους αυτού. Το σχετικό κείμενο αναφέρεται ότι το «CYFIELD GROUP» δημιουργήθηκε

το 1990 όταν η CYFIELD DEVELOPMENT και η NEMESIS CONTRACTING συνένωσαν δυνάμεις και δημιούργησαν ένωση που τώρα υπερβαίνει «the sum of its parts».

Από αυτό το στοιχείο δεν προκύπτει ότι ο κος Κυριάκος έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT LTD που είναι μέρος της επιτυχούσας κοινοπραξίας. Το ότι ο κος Κυριάκος είναι ιδρυτής του ομίλου είναι κάτι που δεν μπορεί να αποσείσει και η όποια αναφορά στην ιστοσελίδα του Ομίλου περί τούτου δεν αποδεικνύει ότι έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD.

Πέμπτος ισχυρισμός των Αιτητών είναι ότι, απ' ό,τι φαίνεται από έρευνα στον Έφορο Εταιρειών ο όμιλος CYFIELD έχει 24 εταιρείες και συνεταιρισμούς, και σε αρκετές από αυτές, ο κ. Κυριάκος φαίνεται να είναι μέχρι σήμερα, διευθυντής.

Ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι ο κος Κυριάκος είναι Διευθυντής σε άλλες εταιρείες του Ομίλου τις οποίες δεν κατονομάζει δεν αποδεικνύει ότι ο κος Κυριάκος έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD.

Έκτος ισχυρισμός των Αιτητών είναι ότι, εξ όσων περιήλθε στην γνώση των Αιτητών, ο κος Κυριάκος εξακολουθεί να υπογράφει επιταγές για ορισμένες τουλάχιστον εταιρείες του ομίλου CYFIELD όπως CYFIELD QUARRIES LTD, CYFIELD ASPHALT CO LTD και NEMESIS ERGOLIPTIKI DIMOSIA ETAIREIA LTD.

Προς υποστήριξη της θέσης τους οι Αιτητές προσκόμισαν τέσσερις επιταγές που αφορούν τις προαναφερθείσες εταιρείες.

Ούτε αυτός ο ισχυρισμός ευσταθεί. Το ότι ο κος Κυριάκος υπογράφει επιταγές σε άλλες εταιρείες δεν αποδεικνύει ότι έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD.

Έβδομος ισχυρισμός είναι συνέντευξη του κου Κυριάκου ημερομηνίας 9.11.2016 στο περιοδικό INBUSINESS NEWS.

Χωρίς να εξετάζουμε το περιεχόμενο της εν λόγω συνέντευξης κρίνουμε ότι, από την στιγμή που φαίνεται η συνέντευξη να δόθηκε από τον κο Κυριάκο υπό την ιδιότητα του ιδρυτή του ομίλου, αυτή δεν μπορεί να ληφθεί υπόψιν.

Από τα πιο πάνω στοιχεία που υπέβαλαν οι Αιτητές προς υποστήριξη της θέσης τους ότι ο κος Κυριάκος έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου

στην CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD προκύπτει ότι παρόλο που ο κος Κυριάκος αποχώρησε από το Διοικητικό συμβούλιόν της εν λόγω εταιρείας στις 03.07.2015 και μεταβίβασε τις μετοχές που κατείχε στις 27.07.2015 εντούτοις φαίνεται ότι δυνατό για κάποιο χρονικό διάστημα ήτοι μέχρι τις 02.11.2017 να ασκούσε εξουσία εκπροσώπησης σε αυτήν.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 10.11.2017 και τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών ήταν η 09.03.2018. Είναι προφανές ότι μέχρι την ημερομηνία υποβολής των προσφορών παρήλθαν πέραν των τεσσάρων μηνών από την ημέρα όπου δυνατό ο κος Κυριάκος να ασκούσε οποιαδήποτε εξουσία στην εν λόγω εταιρεία που για όποια σημασία έχει υπερβαίνουν και το χρόνο προκήρυξης του διαγωνισμού. Σημειώνουμε δε ότι μέχρι τις 27.11.2018 που έλαβε χώρα η ακρόαση της παρούσας διαδικασίας και οι Αιτητές είχαν την ευκαιρία, αν διέθεταν οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που θα διαφοροποιούσαν τα δεδομένα να τα προσκομίσουν, κάτι που δεν έπραξαν, παρήλθε ακόμη ενάμιση μήνας.

Συνεπώς, κρίνεται εύλογη η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ότι με τα όσα είχε ενώπιον της δεν στοιχειοθετείται ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των προσφορών ο πραγματικός έλεγχος και/ή εξουσία επί της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ασκείται από τον κο Κυριάκο ούτε ότι ο κος Κυριάκος ήταν άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου της και ότι δεν υφίσταται κίνδυνος επανάληψης παρόμοιων περιστατικών στο

μέλλον. Σημειώνεται ότι το βάρος απόδειξης περί του αντιθέτου βαραίνει τους ώμους των Αιτητών, κάτι που κρίνουμε ότι δεν έχουν καταφέρει.

Το γεγονός ότι ο κος Κυριάκος μετά την αποχώρηση του από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη μεταβίβαση των μετοχών του από την εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD δυνατό για κάποιο χρονικό διάστημα να είχε εξουσία εκπροσώπησης της, με τα όσα στοιχεία είχε ενώπιον της η Αναθέτουσα Αρχή ή προσκομίστηκαν σε εμάς, δεν ανατρέπει το γεγονός ότι κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς δεν στοιχειοθετείται ότι ο κος Κυριάκος ασκούσε εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτήν. Συνεπώς, κρίνεται ορθή η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να μην αποκλείσει την προσφορά της επιτυχούσας γι' αυτό το λόγο.

Η Αναθέτουσα Αρχή στη λήψη της απόφασης της έλαβε υπόψιν και μελέτησε όλα τα έγγραφα που είχε ενώπιον της όπως τους φακέλους των προσφορών, την αξιολόγηση των μελετητών του έργου τις επιστολές/καταγγελία εκ μέρους της εταιρείας ΤΕΚΑΛ και τα στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτές, τις θέσεις της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, τη γνωμάτευση του Νομικού της Συμβούλου, την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 06.02.2018 την απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου στην υπόθεση 12057/2014 καθώς και τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η υπηρεσία της Αναθέτουσας Αρχής στον Έφορο Εταιρειών. Ακολούθως κατέγραψε τα

συμπεράσματα της σε μια πλήρη και εκτενή απόφαση έξι περίπου σελίδων καλύπτοντας όλα τα θέματα. Κρίνεται ότι η απόφαση της Αναθέτουσα Αρχή ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

Οι Αιτητές θέτουν θέμα ελλιπούς έρευνας. Το Ανώτατο Δικαστήριο στην απόφαση του **Κυπριακή Δημοκρατία ν Αφροδίτης Ευαγγέλου και άλλης, (2013) 3 Α.Α.Δ 414** σημειώνει τα ακόλουθα:

«Η έρευνα του διοικητικού οργάνου κρίνεται επαρκής εφόσον επεκτείνεται στην διερεύνηση κάθε γεγονότος που σχετίζεται με το θέμα που εξετάζεται (βλ. Motorways Ltd ν. Υπουργού Οικονομικών κ.ά. (1999) 3 Α.Α.Δ. 447). Η υποχρέωση αυτή είναι, sine qua non προϋπόθεση για την εγκυρότητα της διοικητικής πράξης (βλ. Άρθρο 45(I) του Ν. 158(I)/99, Δημοκρατία ν. Πανταζή (1991) 3 Α.Α.Δ. 47, 52). Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. (Βλ. Νικολαΐδης κ.ά. ν. Μηνά κ.ά. (1994) 3 Α.Α.Δ. 321, Ε.Ε.Υ. ν. Ζάμπογλου (1997) 3 Α.Α.Δ. 270, 276). Παρόλο που θεωρητικά είναι σχεδόν πάντα πιθανή η αναζήτηση περαιτέρω στοιχείων για ένα συμβάν, αυτό δεν είναι το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας που διεξάγεται αλλά η δυνατότητα εξαγωγής ασφαλών ευρημάτων απ' αυτά, εφόσον γίνονται δεκτά (βλ. Νικολαΐδης κ.ά. ν. Μηνά κ.ά. (ανωτέρω) και Ε.Ε.Υ. ν. Ζάμπογλου (ανωτέρω)).

Η έκταση της έρευνας εξαρτάται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Σύμφωνα με το τεκμήριο της κανονικότητας, τεκμαίρεται ότι η διοίκηση, η οποία είχε ενώπιον της τους διοικητικούς φακέλους, έκανε την αναγκαία έρευνα. Όμως το τεκμήριο της κανονικότητας παραμερίζεται αν τα γεγονότα της υπόθεσης δεικνύουν προς την αντίθετη κατεύθυνση (βλ. Μουρούζης ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 543, 548).»

Η Αναθέτουσα Αρχή είχε ενώπιον της στοιχεία ότι ο κος Κυριάκος είχε απομακρυνθεί από κάθε διευθυντική ή/και μετοχική ιδιότητα στην εταιρεία

CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, είχε τις διαβεβαιώσεις της εταιρείας ότι ο κος Κυριάκος δεν έχει κανένα ρόλο πλέον στην εταιρεία και καμιά εξουσία υπογραφής, ενώ τα στοιχεία που υποβλήθηκαν, ως καταγγελία, σε αυτήν από τους Αιτητές δεν ήταν ικανά να καταδείξουν την εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD κατά τον ουσιώδη χρόνο του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί στην απόφαση της. Το κριτήριο είναι αν τα στοιχεία που η Αναθέτουσα Αρχή είχε ενώπιον της παρείχαν τη βάση για ασφαλή συμπεράσματα και όχι αν οποιοσδήποτε άλλος προέβαινε σε διαφορετικές ή επιπρόσθετες ενέργειες. Τα γεγονότα που η Αναθέτουσα Αρχή είχε ενώπιον της δεν ήταν ικανά να δείξουν προς την αντίθετη κατεύθυνση και συνεπώς, απορρίπτεται ο ισχυρισμός των Αιτητών για έλλειψη δέουσας έρευνας.

Οι Αιτητές ανέφεραν ότι δεν εντόπισαν τις υπογεγραμμένες δηλώσεις ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων ούτε από τα μέλη του Συμβουλίου Προσφορών, ούτε από τους ιδιώτες συμβούλους, ούτε από τους μελετητές στους οποίους ανατέθηκε η αξιολόγηση των προσφορών. Είναι γεγονός ότι από τους σχετικούς φακέλους δεν διαπιστώσαμε την ύπαρξη σχετικών δηλώσεων. Αυτές έχουν δοθεί με τη γραπτή αγόρευση της Αναθέτουσας Αρχής και είναι όλες κατάλληλα υπογεγραμμένες.

Σχετικά με τους ισχυρισμούς των Αιτητών περί παράβασης της Αρχής της Αμεροληψίας, κακής σύνθεσης και/ή συγκρότησης σημειώνουμε ότι στην 10η συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 9.3.2018 εγκρίθηκε το πρακτικό σύσκεψης ημερομηνίας 5.3.2018 κατά την οποία αποφασίστηκε η σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης και όπως η αξιολόγηση του τεχνικού μέρους των προσφορών γίνει από τους μελετητές του έργου. Επίσης αποφασίστηκαν διαδικαστικά θέματα αποσφράγισης και φύλαξης των προσφορών. Κατά το χρόνο των πιο πάνω συνεδριών του Διοικητικού Συμβουλίου που ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα, κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είχε γνώση των προσφοροδοτών ούτως ώστε να διαπιστωθεί θέμα εξαίρεσης από τη διαδικασία. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε και ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα σε σχέση με τον Διαγωνισμό και στις συνεδρίες του ημερομηνίας 31.10.2017, 10.11.2017, 20.11.2017, 15.1.2018 και 5.2.2018.

Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κος Στέλιος για τον οποίο γίνεται λόγος από τους Αιτητές, στις 9.3.2018 υπέγραψε τη Δήλωση Ευσυνειδησίας και Αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων και Αποκάλυψης τυχόν Συγγένειας, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΔΠ 242/2012 με τη σημείωση ότι εργοδοτείται σε Λατομική εταιρεία και υπάρχει ενδεχομένως η πιθανότητα οι εταιρείες που υπέβαλαν προσφορά να έχουν κάποια σχέση με την εταιρεία που τον εργοδοτεί και συνεπώς θα απέχει από τις σχετικές με τον Διαγωνισμό συνεδρίες.

Από μελέτη του σχετικού Φακέλου διαπιστώνουμε ότι ο κος Στέλιος. απουσίαζε από τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου όπου συζητήθηκαν ουσιαστικά θέματα του Διαγωνισμού.

Πιο συγκεκριμένα, απουσίαζε από την 10η συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 30.4.2018 όπου πάρθηκαν αποφάσεις σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης και από την 38η συνεδρία, ημερομηνίας 26.7.2018 όπου και πάρθηκε η απόφαση ανάθεσης.

Κρίνουμε λοιπόν ότι δεν ευσταθούν οι σχετικοί ισχυρισμοί των Αιτητών αφού ο κος Στέλιος απουσίαζε από τις επίμαχες συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και υπεγράφησαν όλες οι σχετικές δηλώσεις ευσυνειδησίας και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται επίσης παράβαση της νομοθετημένης και παγίως καθιερωμένης διαδικασίας περί υποβολής, αξιολόγησης και κατακύρωσης προσφορών.

Ειδικότερα, αναφέρουν, ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού δεν κατείχαν την τεχνική και/ή επαγγελματική κατάρτιση που απαιτεί το εξεταζόμενο θέμα ούτως ώστε να μπορέσουν να αποφασίσουν. Επιπλέον

τονίζουν ότι δεν καταρτίστηκε Επιτροπή αξιολόγησης η οποία να αποτελείται από πρόσωπα με την απαραίτητη τεχνική γνώση και κατάρτιση.

Καταλήγοντας, οι Αιτητές, θέτουν και θέμα πώς επαληθεύτηκαν ή εάν ελέγχθηκαν τα στοιχεία Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας και Τεχνικής και Επαγγελματικής ικανότητας του ενδιαφερόμενου μέρους.

Σχετικά με την Επιτροπή Αξιολόγησης και τους ισχυρισμούς των Αιτητών η ΚΔΠ 242/2012 στα άρθρα 4, 6, 7 και 19 αναφέρει:

« *ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ*

- (4) (1) *Τηρουμένων των διατάξεων του Νόμου, τα όργανα που έχουν εξουσία να επιλαμβάνονται και χειρίζονται θέματα διαγωνισμών που οδηγούν στην ανάθεση συμβάσεων είναι:-*
(α) *Σε σχέση με τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, το διοικητικό όργανο που συστάθηκε ή διορίστηκε με βάση τον οικείο νόμο με σκοπό τη διοίκηση του εν λόγω Οργανισμού.*
- (2) *Τα αρμόδια όργανα που αναφέρονται στο εδάφιο (ι) δύνανται, όπου τούτο είναι εφικτό με βάση το νόμο εγκαθίδρυσης και λειτουργίας τους, να συστήνουν άλλα όργανα για να επιλαμβάνονται και χειρίζονται θέματα διαγωνισμών που οδηγούν στην ανάθεση συμβάσεων.*
- (6) (1) *Τα αρμόδια όργανα δύνανται, όποτε κρίνουν τούτο σκόπιμο, να συστήνουν ad-hoc, τριμελείς τουλάχιστον, επιτροπές για αξιολόγηση των προσφορών, και/ή μελέτη των αξιολογήσεων, και/ή διεξαγωγή ειδικών ερευνών και/ή υποβολή εκθέσεων, σε εξειδικευμένα τεχνικά θέματα.*

[...]

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

19. *Τηρουμένων των διατάξεων των παρόντων Κανονισμών, η μελέτη και αξιολόγηση των προσφορών ή/και των αιτήσεων συμμετοχής αρχίζει αμέσως μετά το άνοιγμα των προσφορών ή των προτάσεων και ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατό με την ετοιμασία έκθεσης αξιολόγησης ή πρακτικού ανάθεσης της σύμβασης ή πρακτικού ακύρωσης του διαγωνισμού, στο οποίο περιλαμβάνονται τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 49 του Νόμου.»*

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού είναι Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου του οποίου το Διοικητικό όργανο, που διορίστηκε με βάση τον οικείο νόμο, Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να επιλαμβάνεται και χειρίζεται θέματα διαγωνισμών (Άρθρο 4, Παράρτημα I, ΚΔΠ 242/2012).

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του το Διοικητικό Συμβούλιο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού στις 9.3.2018 αποφάσισε όπως το τεχνικό μέρος των προσφορών αξιολογηθεί από τους μελετητές του έργου, ειδικούς επί του αντικειμένου, και η αξιολόγηση τους να παραδοθεί στην Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία συστάθηκε με την ίδια απόφαση.

Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου αποτάθηκε με επιστολή του στις 27.4.2018 στο Γενικό Λογιστήριο με ερώτημα αν μπορούσε το ίδιο να αξιολογήσει την έκθεση των μελετητών καθώς και των προϋποθέσεων συμμετοχής, αντί της Επιτροπής Αξιολόγησης, ούτως ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες του Διαγωνισμού.

Το Γενικό Λογιστήριο με την απάντηση του, ημερομηνίας 30.4.2018, απάντησε ότι η σύσταση Επιτροπών Αξιολόγησης δεν είναι υποχρεωτική για Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου που διέπονται από τους κανονισμούς της ΚΔΠ 242/2012, θέση με την οποία συμφωνούμε.

Επιπλέον, αναφέρει, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αξιολογήσει το ίδιο τόσο την έκθεση των μελετητών όσο και τα άλλα θέματα που δεν περιλαμβάνονται σε αυτήν προκειμένου να λάβει την απόφαση για την ανάθεση της σύμβασης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συμμορφούμενο με τις διατάξεις της ΚΔΠ και την επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου στη συνεδρία του, ημερομηνίας 30.04.2018, αποφάσισε:

«Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε όλα τα πιο πάνω στοιχεία έλαβε υπόψη του τόσο τα στοιχεία του Διοικητικού Φακέλου και αφού εξέτασε και αξιολόγησε το ίδιο εκ νέου τις υποβληθείσες προσφορές αποφάσισε ότι και οι δύο προσφοροδότριες εταιρείες πληρούν τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού και στη συνέχεια αποφάσισε την κατακύρωση της πιο πάνω προσφοράς στην Κοινοπραξία CYFIELD-NEOPHYTOU J.V. γιατί αυτή υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά του έναντι του ποσού των €31.33.000.- πλέον ΦΠΑ.»

Με βάση τα πιο πάνω κρίνουμε ότι οι χειρισμοί του Διοικητικού Συμβουλίου συνάδουν με τη σχετική νομοθεσία Ν. 73(Ι)/2016 και τις σχετικούς Κανονισμούς, ΚΔΠ 242/2012.

Οι Αιτητές προς ενίσχυση των ισχυρισμών τους για ελλιπή αξιολόγηση εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής αναφέρουν ότι δεν εντοπίστηκε η παράλειψη μονογραφής στη σελίδα 000082- Δελτία Επιμετρηθεισών Ποσοτήτων του 2ου εκ των 5 Φακέλων της προσφοράς της Επιτυχούσας.

Δεν μας βρίσκει σύμφωνους ο ισχυρισμός των Αιτητών. Όλες οι σελίδες των Δελτίων είναι κατάλληλα μονογραμμένες, ενώ η αναφορά των Αιτητών για τη συγκεκριμένη σελίδα αφορά το εξώφυλλο, φύλλο χωρίς ιδιαίτερη σημασία, το οποίο φέρει τις σφραγίδες των μελών της κοινοπραξίας με τις αντίστοιχες υπογραφές.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η Αναθέτουσα Αρχή κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης είχε λανθασμένη αντίληψη του νόμου και των πραγματικών περιστατικών η οποία καθόρισε την λήψη της εν λόγω απόφασης.

Πιο συγκεκριμένα οι Αιτητές κάνουν αναφορά σε πλάνη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 57 του Ν. 73(I)/2016, αναφέροντας ότι αντίθετα με τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ο νόμος δεν απαιτεί καταδικαστική απόφαση για επιβολή αποκλεισμού. Στην απόφαση ανάθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, ημερομηνίας 26.7.2018, καταγράφεται μεταξύ άλλων

«4. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα για κάποιον από τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 57 (1) του σχετικού Νόμου, θα πρέπει να έχει διαπιστωθεί με κάποιον από τους τρόπους που προβλέπει ο νόμος, ότι έχει διαπράξει αδίκημα:

(α) είτε ο ίδιος ο οικονομικός φορέας που υποβάλλει την προσφορά

(β) είτε κάποιο μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω φορέα, ή κάποιο πρόσωπο που έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης απόφασης ή ελέγχου σε αυτόν.

Στα γεγονότα της υπόθεσης 12057/2014 παρουσιάζονται ως εμπλεκόμενοι (αν και ουδέποτε κατηγορήθηκαν, ουδέποτε καταδικάστηκαν και αρνούνται ότι έχουν παραδεχθεί τη διάπραξη οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος)...»

Η αναφορά του Συμβουλίου σε διαπίστωση με κάποιο από τους τρόπους που προβλέπει ο νόμος, σε άρνηση παραδοχής ή καταδίκης των εμπλεκομένων στην υπόθεση 12057/2014 του κου Κυριάκου και εταιρείας NEMESIS ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ καθώς και στην έρευνα που διεξήγαγε σε σχέση με την σχέση του κου Κυριάκου με την εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, υποδηλοί αντίληψη του σχετικού νόμου και περί παραδοχής και δεν ευσταθούν οι σχετικοί ισχυρισμοί των Αιτητών.

Οι Αιτητές, καταληκτικά, ισχυρίζονται παράβαση του άρθρου 5(1) της ΚΔΠ 242/2012, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 49 του Περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών Έργων και Υπηρεσιών

και για συναφή θέματα Νόμου 2(I)/20006. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι δεν υπάρχει η αξία του έργου.

Το άρθρο 5(1) της ΚΔΠ 242/2012 καταγράφει: *«οι εργασίες των αρμοδίων οργάνων που χειρίζονται διαγωνισμούς που οδηγούν στην ανάθεση συμβάσεων, καταγράφονται με λεπτομέρεια σε πρακτικό το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 49 του Νόμου».*

Ούτε αυτός ο ισχυρισμός των Αιτητών μας βρίσκει σύμφωνους.

Από εξέταση των σχετικών φακέλων διαπιστώνουμε ότι η αξία του έργου καταγράφεται σε αρκετά πρακτικά συνεδριάσεων αρμοδίων οργάνων της Αναθέτουσας Αρχής, αποτέλεσε δε αντικείμενο συσκέψεων διαφόρων κρατικών φορέων.

Το άρθρο 49 του Ν.12(I)/2006, ο οποίος νόμος αντικαταστάθηκε από τον Ν.73(I)/2016, περιείχε αναφορά στο περιεχόμενο γνωστοποιήσεων συναφθεισών συμβάσεων, γεγονός το οποίο δεν ισχύει για την παρούσα προσφυγή.

Ανεξάρτητα τούτου οι πρόνοιες των σχετικών άρθρων του Κεφαλαίου 4- Δημοσιότητα Διαφάνεια του ισχύοντος νόμου, πληρούνται μέσα από την προκήρυξη του Διαγωνισμού.

Με βάση όλα τα πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

.....
Λοΐζος Κάππας
Πρόεδρος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΜΕΛΟΥΣ ΔΗΜΟΥ ΘΩΜΑ

Η Αναθέτουσα Αρχή στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 26.7.2018, έλαβε την απόφαση κατακύρωσης του εν λόγω διαγωνισμού στην κοινοπραξία «CYFIELD-NEOPHYΤΟΥ J.V.».

Οι Αιτητές προβάλλουν ως κύριο ισχυρισμό τους ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει καθ' ότι η προσφορά της επιτυχούσας Κοινοπραξίας έπρεπε να είχε αποκλειστεί, επειδή δήθεν παραβίαζε τον όρο 3.3. – Δικαίωμα και Προϋποθέσεις Συμμετοχής του Τόμου Α' των εγγράφων του Διαγωνισμού, σαν αποτέλεσμα της -κατ' ισχυρισμό των Αιτητών - παραδοχής του κυρίου Κ. Χ., πρώην διευθυντή και μετόχου του μέρους της επιτυχούσας Κοινοπραξίας, εταιρείας «CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LIMITED», της διάπραξης του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας.

Σε πλήρη συνάφεια με την πιο πάνω επισήμανση τους οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη πράξη παραβιάζει και το άρθρο 57 του *περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2016 (Ν. 73(Ι)/2016)*, όπως τροποποιήθηκε ο οποίος θεσπίζει λόγους αποκλεισμού μίας προσφοράς, οι οποίοι ουσιαστικά είναι ουσιωδώς όμοιοι και/ή αντίστοιχοι με

αυτούς που προνοούνται στα έγγραφα του Διαγωνισμού.

Παράλληλα οι Αιτητές προβάλλουν την θέση ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει προβεί σε δέουσα έρευνα.

Στα πρακτικά της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής ημερομηνίας 26.7.2018 καταγράφονται τα πιο κάτω:

«Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση των προσφορών, το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε και έλαβε υπόψη του, τόσο τις επιστολές/καταγγελία του δικηγορικού γραφείου Παπαντωνίου & Παπαντωνίου εκ μέρους της εταιρείας ΤΕΚΑΛ και όλα τα στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτές, όσο και την επιστολή της εταιρείας “Cyfield Development Public Ltd” ημερομηνίας 17.07.2018, τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η υπηρεσία στον Έφορο Εταιρειών και τη Γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου ημερομηνίας 14.06.2018.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού μελέτησε όλα τα ενώπιον του στοιχεία που αφορούν στην καταγγελία και λαμβάνοντας υπόψη τόσο την απάντηση της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD όσο και τα αποτελέσματα της έρευνας της υπηρεσίας του Οργανισμού, στον Έφορο Εταιρειών, έκρινε ότι από αυτά δεν στοιχειοθετείται ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των προσφορών ο πραγματικός έλεγχος και η εξουσία επί της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ασκείτο από τον κο Κ. Χ. ούτε ότι ο κο Κ. Χ. ήταν το άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία κατά τον ουσιώδη αυτό χρόνο και ως εκ τούτου δεν νομιμοποιείται να αποκλείσει την εν λόγω εταιρεία από το διαγωνισμό σύμφωνα με την απόφαση και/ή με βάση το σκεπτικό της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 6.2.2018, στην υπόθεση με αριθμό 101/2017.

Κατά την εξέταση της καταγγελίας και τη λήψη απόφασης, το Διοικητικό Σώμα εξέτασε με προσοχή τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν με τις επιστολές Παπαντωνίου ότι:

- 1. Η κοινοπραξία CYFIELD-NEOPHYTOU J.V. δεν είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα του Εφόρου Εταιρειών.*
- 2. Ο CEO της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, η οποία είναι το ένα από τα δύο μέρη που αποτελούν την κοινοπραξία CYFIELD*

- *ΝΕΟΡΗΤΟΥ J.V.*, είναι ο κος *K. X.*, ο οποίος έχει αποκλειστεί από την Επιτροπή Αποκλεισμού από τη συμμετοχή του σε δημόσιους διαγωνισμούς. Η ίδια Επιτροπή έχει αποκλείσει και μια από τις εταιρείες που διευθύνονται από τον κ. *K. X.* από τη συμμετοχή της σε δημόσιους διαγωνισμούς και συγκεκριμένα την εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΤΔ*. Ως περίοδος αποκλεισμού καθορίστηκε η περίοδος των τεσσάρων (4) ετών και έξι (6) μηνών από τις 12.12.2014.

3. Στην ποινική υπόθεση με αριθμό 12057/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου απόφαση ημερομηνίας 18.02.2015, από την οποία προκύπτει η εμπλοκή του κ. *K. X.* σε υπόθεση δωροδοκίας.

4. Στην αρχική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία στηρίζεται στην πιο πάνω απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου, γίνεται η διαπίστωση ότι ο εκ των διευθυντικών στελεχών της εταιρείας, κος *K. X.*, παραδέχθηκε δωροδοκία ύψους €160.000.

5. Στην απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ημερομηνίας 23 Ιανουαρίου 2017, στην οποία αναφέρεται ότι «ο κος *K. X.*, ο οποίος είχε προβεί σε παραδοχή για δεκασμό/δωροδοκία, ανεξάρτητα από του ισχυρισμούς της εταιρείας, κρίνεται ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων και ελέγχου στις εταιρείες του Ομίλου...»

6. Η ίδια Επιτροπή έχει αποκλείσει και την εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΤΔ* που διευθύνεται από τον κ. *K. X.* από τη συμμετοχή της σε δημόσιους διαγωνισμούς.

7. Από τα έγγραφα της προσφοράς που υπέβαλε η κοινοπραξία *CYFIELD-ΝΕΟΡΗΤΟΥ J.V.* (Παράρτημα 4 της Προσφοράς-Υπεύθυνη Δήλωση Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης), προκύπτει ότι το άτομο που υπογράφει τη Δήλωση αυτή, δεν ασκεί πραγματική εξουσία, διοίκηση ή έλεγχο επί της εταιρείας.

8. Αίτηση στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως που υπέβαλε η εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*, με αριθμό *LEM/123/2016* και με ημερομηνία 13.01.2017, υπογράφεται από τον ίδιο τον κ. *K. X.* και πιστοποιείται από πιστοποιούντα υπάλληλο.

9. Ο κος *K. X.* έχει υπογράψει και/ή υπογράφει τις επιταγές και/ή μερίδα των επιταγών των εταιρειών του.

10. Ο πραγματικός έλεγχος και η εξουσία επί της εταιρείας ασκείται από τον κ. *K. X.*, ο οποίος κρίνεται ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*.

Βεβαίως από την έρευνα στην οποία προέβη το Διοικητικό Συμβούλιο, τα στοιχεία που συλλέγηκαν από τον Έφορο Εταιρειών, τα στοιχεία με τα οποία εφοδίασε τον Οργανισμό η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD με την επιστολή ημερομηνίας 17.07.2018, καθώς επίσης και από την ορθή ανάγνωση της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 06.02.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολόγησε και κατέληξε στα εξής:

1. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού δεν αφορούσε στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD αλλά αφορούσε σε άλλη εταιρεία, την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΑ.

2. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού δεν επέβαλε αποκλεισμό ούτε στην εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD ούτε στον κ. Κ. Χ. προσωπικά.

3. Η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού αντλεί τις αναφορές της από την απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου στην υπόθεση 12057/2014, ημερομηνίας 18.02.2018, η οποία εκδόθηκε κατόπιν παραδοχής των κατηγορουμένων 1 και 2 στις κατηγορίες που αυτοί αντιμετώπιζαν. Όμως στην εν λόγω υπόθεση ούτε ο κος Κ. Χ. ούτε οι εταιρείες CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD και ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ ήταν ανάμεσα στους κατηγορούμενους. Συνεπώς, οι αναφορές του δικαστηρίου στην απόφαση του αναφορικά με τον κος Κ. Χ. και την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ γίνονται χωρίς η εν λόγω εταιρεία και ο κος Κ. Χ. να έχουν δικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα και ιδιαίτερα, χωρίς να τους δοθεί η ευκαιρία να ακουστούν και να υποστηρίξουν τις θέσεις τους επί των σχετικών γεγονότων.

4. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα για κάποιον από τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 57(1) του σχετικού Νόμου, θα πρέπει να έχει διαπιστωθεί με κάποιον από τους τρόπους που προβλέπει ο νόμος, ότι έχει διαπράξει αδίκημα:

(α) είτε ο ίδιος ο οικονομικός φορέας που υποβάλλει την προσφορά,

(β) είτε κάποιο μέλος του διοικητικού, διευθυντικού, ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω φορέα, ή κάποιο πρόσωπο που έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης απόφασης ή ελέγχου σ' αυτόν.

Στα γεγονότα της υπόθεσης 12057/2014 παρουσιάζονται ως εμπλεκόμενοι (αν και ουδέποτε κατηγορήθηκαν, ουδέποτε καταδικάστηκαν και αρνούνται ότι έχουν παραδεχτεί την διάπραξη οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος), ο κος Κ. Χ. και η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ. Όχι η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD η οποία συμμετέχει στην

Κοινοπραξία CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V. Επομένως, με βάση τα στοιχεία που έχει εφοδιάσει τον Οργανισμό η εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*, αλλά και με βάσει τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα στον Έφορο Εταιρειών, προκύπτει ότι:

(I) ούτε ο κος Κ. Χ. ούτε η εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ* είναι μέλη διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της εταιρείας *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*. Ο κος Κ. Χ. έπαψε από το 2015 να είναι μέτοχος και διευθυντής στην εν λόγω εταιρεία. Περαιτέρω, η εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ* (σε αντίθεση με την εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΔ* η οποία ήταν και είναι θυγατρική της εταιρείας *ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ*).

(II) ούτε ο κος Κ. Χ. ούτε η εταιρεία *ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ* έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*. Το γεγονός ότι ο κος Κ. Χ. απουσιάζει παντελώς από τη μετοχική και διοικητική σύνθεση των εταιριών του *CYFIELD GROUP*, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η *ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ* είναι θυγατρική της εταιρείας *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*, συνιστούν ένα ισχυρό αντικειμενικό στοιχείο ότι τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν κανένα «λόγο» ή «εξουσία» στην εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*. Από εκεί και πέρα, ο Οργανισμός δεν έχει στην κατοχή του ή σε γνώση του οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να είναι σε θέση να κλονίσουν την αντικειμενική αυτή πραγματικότητα ούτε βεβαίως και να ανατρέψουν τις αναφορές και διαβεβαιώσεις που περιέχονται στην επιστολή της εταιρείας *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD* σε σχέση με το γεγονός ότι ο κος Κ. Χ. τουλάχιστον κατά τον ουσιώδη χρόνο που αφορά στον συγκεκριμένο διαγωνισμό, δεν έχει καμία εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία. Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να καταδεικνύουν το αντίθετο δεν προκύπτει λόγος αποκλεισμού της *Κοινοπραξίας CYFIELD-ΝΕΟΡΗΥΤΟΥ J.V.*

5. Σε κάθε περίπτωση η εταιρεία *CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD*, έχει δηλώσει ότι έλαβε οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίσει ότι δεν θα συμβούν εκ νέου συμβάντα που έλαβαν χώρα στο παρελθόν. Στα πλαίσια των μέτρων αυτών, η εταιρεία έχει δηλώσει ότι έχει συστήσει Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο αναφέρεται απ' ευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ ο επικεφαλής του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, σε συνεργασία με Εξωτερικούς Ελεγκτές, εποπτεύουν την ακολουθούμενη διαδικασία και εκπαιδεύουν το προσωπικό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εστιάζει περαιτέρω, ιδίως στην απομάκρυνση του κ. Χ. από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη μετοχική σύνθεση της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD, από τα μέσα του 2015. Το πιο σημαντικό από όλα όμως, είναι το γεγονός ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την περίοδο που έλαβαν χώρα τα γεγονότα της απόφασης της υπόθεσης 12057/2014 (από το 2008-2009, ως αναφέρεται στην απόφαση του Κακουργιοδικείου), χωρίς να έχει προκύψει έκτοτε ή να έχει αναδειχθεί άλλο παρόμοιο ζήτημα με την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΙΑΡΕΙΑ ΑΤΔ ή με τον κ. Χ.. Όπως βέβαια το ίδιο ισχύει και για τα τρία τελευταία έτη κατά τα οποία ο κ. Χ. έχει απομακρυνθεί από μέτοχος και διευθυντής της εταιρείας CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD. Χωρίς να παραγνωρίζεται λοιπόν η σοβαρότητα τέτοιας φύσης αδικημάτων όπως αυτά που αναφέρονται στην σχετική νομοθεσία, το πιο πάνω γεγονός από μόνο του, ως επίσης και το γεγονός ότι η εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD είναι μια ξεχωριστή εταιρεία από την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΙΑΡΕΙΑ ΑΤΔ η οποία αναφέρεται στα γεγονότα της απόφασης του Κακουργιοδικείου, αντικειμενικά καταδεικνύουν ότι δεν υφίσταται κίνδυνος επανάληψης παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Ως εκ των ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας λάβει υπόψη του όλα τα ενόπιον του στοιχεία, κρίνει ότι η προσφορά της Κοινοπραξίας CYFIELD-NEOPHYΤΟΥ J.V. δεν πρέπει να αποκλειστεί. Και κρίνοντας ταυτόχρονα ότι δεν αντίκειται στους όρους του Διαγωνισμού ότι η εν λόγω Κοινοπραξία δεν ήταν εγγεγραμμένη στα μητρώα του Εφόρου Εταιρειών κατά την υποβολή των προσφορών, το Δ.Σ. αποφάσισε όπως κατακυρώσει το διαγωνισμό στην Κοινοπραξία CYFIELD-NEOPHYΤΟΥ J.V. και συνακόλουθα όπως ενημερωθούν σχετικά οι συμμετέχοντες προσφοροδότες για την απόφαση αυτή.»

Αρχικά θα συμφωνήσω με την κατάληξη των υπολοίπων μελών της Αναθεωρητικής Αρχής, στις δικές τους δύο ξεχωριστές αποφάσεις, ότι υπάρχει παραδοχή από τον κ. Κ. Χ. για δωροδοκία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής όταν παρέλαβε την επιστολή/καταγγελία από το δικηγορικό γραφείο Παπαντωνίου & Παπαντωνίου, δικηγόρους των Αιτητών προχώρησε σε σειρά ενεργειών για την διεξαγωγή έρευνας. Απέστειλε

επιστολή στο Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού για σχετική γνωμάτευση, διεξήγαγε έρευνα στο Έφορο Εταιρειών και απέστειλε επιστολή στην εταιρεία Cyfield Development Public LTD με συγκεκριμένα ερωτήματα αναφορικά με την σχέση του κ. Κ. Χ. με την Εταιρεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής στην συνεδρίαση στην οποία λήφθηκε η απόφαση ανάθεσης του διαγωνισμού στην κοινοπραξία «Cyfield-Neophytou J.V.», είχε ενώπιον του τους φακέλους των προσφορών, την Αξιολόγηση των Μελετητών του Έργου, την επιστολή / καταγγελία από το δικηγορικό γραφείο Παπαντωνίου & Παπαντωνίου Δ.Ε.Π.Ε εκ μέρους της εταιρείας ΤΕΚΑΛ, μέλος της κοινοπραξίας των Αιτητών, και όλα τα σχετικά επισυναπτόμενα έγγραφα και στοιχεία που αυτή περιείχε, την απαντητική επιστολή με τις θέσεις της εταιρείας Cyfield Development Public LTD, τα αποτελέσματα της έρευνας που διενήργησε η υπηρεσία στον Έφορο Εταιρειών, την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 6.2.2018, την απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου στην υπόθεση 12057/2014 καθώς και την γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Αναθέτουσας Αρχής.

Από τον πιο πάνω μεγάλο αριθμό στοιχείων και συνοδευτικών εγγράφων τα οποία το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής εξέτασε και έλαβε υπόψη του κατά τη λήψη της επίμαχης απόφασης, κρίνω ότι έχει διεξαχθεί δέουσα έρευνα από την Αναθέτουσα Αρχή. Οι ενέργειες της Αναθέτουσας Αρχής κρίνονται ως επαρκείς στα πλαίσια της λογικά απαιτούμενης έρευνας, η οποία αναμένεται από ένα

διοικητικό όργανο, το οποίο ερεύνησε και είχε ενώπιον του όλα τα σχετικά έγγραφα.

Σχετικά με την δέουσα έρευνα ο Αχιλλέας Αιμιλιανίδης στο σύγγραμμα του «Κυπριακό Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων» αναφέρει:

«Αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση του κύρους μιας διοικητικής πράξης, η διενέργεια της λογικά απαραίτητης έρευνας, ώστε να υπάρξει πλήρης γνώση των σχετικών γεγονότων. (Άρθρο 45 Ν. 158(I)99)»

Επίσης στην απόφαση Δημοκρατία ν Κοινότητας Πύργων κ.α. (1996) 3 ΑΑΔ 270 καθώς και στην απόφαση Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ν. Ζάμπογλου (1997) αναφέρεται:

«Η έκταση, ο τρόπος και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί ποικίλει ανάλογα με το υπό εξέταση ζήτημα, ανάγεται στην διακριτική ευχέρεια της διοίκησης»

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής στην απόφαση του καταγράφει όλα τα σημεία που προβλήθηκαν με την επιστολή / καταγγελία από το δικηγορικό γραφείο Παπαντωνίου & Παπαντωνίου Δ.Ε.Π.Ε., τα οποία όπως καταγράφεται στο πρακτικό της συνεδρίασης, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε αναλυτικά και με προσοχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναθέτουσας Αρχής ακολούθησε και συμμορφώθηκε με την γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Αναθέτουσας Αρχής αναφορικά

με την θέση του ότι ο ουσιώδης χρόνος, τον οποίο πρέπει να λάβει υπόψη της η Αναθέτουσα Αρχή, είναι ο χρόνος υποβολής των προσφορών. Μη υπάρχουσας σαφούς νομολογίας όσον αφορά τον ουσιώδη αυτό χρόνο, κρίνω ότι η Αναθέτουσα Αρχή, από τα όσα είχε ενώπιον της για το θέμα αυτό έλαβε την υπό τις περιστάσεις ορθή απόφαση.

Σε σχέση με την επαρκή αιτιολογία της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει αναλυτικά το σκεπτικό της απόφασης με βάση το οποίο κατέληξε και δεν είναι γενική και αόριστη. Τα συμπεράσματα της απόφασης καταγράφονται σε μια εκτενή απόφαση η οποία κρίνω ότι είναι επαρκώς αιτιολογημένη.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα θέματα που εγείρουν οι Αιτητές συμφωνώ με την απόφαση της πλειοψηφίας.

Με βάση τα πιο πάνω κρίνω ότι η παρούσα Προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

.....
Δήμος Θωμά
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Η παρούσα προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει τον Διαγωνισμό με αρ. 43Δ/2017 και αντικείμενο την ανέγερση γηπέδου στη Λεμεσό, στην Κοινοπραξία CYFIELD-NEOPHYΤΟΥ J.V., στο εξής «η επιτυχούσα».

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 10.11.2017 μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος σύναψης συμβάσεων e-procurement με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά. Τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε μετά από παράταση η 9.3.2018.

Υποβλήθηκαν δύο προσφορές, η προσφορά των Αιτητών και της επιτυχούσας. Την ίδια ημέρα το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως το τεχνικό μέρος των προσφορών αξιολογηθεί από τους μελετητές του έργου και η αξιολόγηση τους παραδοθεί στην Επιτροπή Αξιολόγησης για τα περαιτέρω. Στις 26.3.2018 λήφθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή επιστολή δικηγόρου εκ μέρους των Αιτητών με την οποία διατυπώνονταν ισχυρισμοί και καταγγελίες ως προς τη νομιμότητα της συμμετοχής στο Διαγωνισμό της επιτυχούσας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά που εξασφάλισε νομική γνωμάτευση σε σχέση με τους ισχυρισμούς που προέβαλαν οι Αιτητές με επιστολή του ημερομηνίας

10.7.2018 ζήτησε από την Εταιρεία CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD (στο εξής η CYFIELD) μέλος της Κοινοπραξίας της επιτυχούσας να διευκρινίσει τα εξής:

- «1. Ποια η σχέση του κ. Χρυσοχού με την εταιρεία σας;*
- 2. Ήταν ο κ. Χρυσοχός άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην εταιρεία σας, κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής της προσφοράς και μετέπειτα;*
- 3. Είναι ο κ. Χρυσοχός ένα από τα άτομα που υπογράφουν επιταγές της εταιρείας σας;*
- 4. Πότε ήταν η τελευταία φορά που ο κ. Χρυσοχός έχει υπογράψει επιταγή της εταιρείας σας;*
- 5. Έχει ο κ. Χρυσοχός υπογράψει οποιαδήποτε Αίτηση σε αρμόδια Αρχή της Δημοκρατίας εκ μέρους της εταιρείας σας κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής της προσφοράς και μετέπειτα;»*

Η επιτυχούσα με επιστολή της ημερομηνίας 17.7.2018 στα ερωτήματα που της τέθηκαν απάντησαν ως εξής:

«3. Με βάση την επιφύλαξη του Άρθρου 57(1) (στ) του Νόμου 73(Ι)/2016, η «ένοχη» συμπεριφορά ενός ατόμου μεταφέρεται σε μία νομική οντότητα εάν το άτομο αυτό έχει εξουσία ελέγχου ή εκπροσώπησης της εν λόγω νομικής οντότητας. Με πλήρη επιφύλαξη της θέσης μας ότι ο κος Χρυσοχός δεν παραδέχθηκε την διάπραξη ποινικού αδικήματος, ούτε και ήταν μάρτυρας ή κατηγορούμενος στην ποινική υπόθεση, σημειώνουμε ότι στην παρούσα υπόθεση δεν τίθεται θέμα ελέγχου της Εταιρείας. Τα γεγονότα της υπόθεσης που είχε ενώπιον της να εξετάσει η Επιτροπή Αποκλεισμού ήταν διαφορετικά ως προς τον έλεγχο της Νέμεσις Προκατασκευασμένα (που είναι η θυγατρική της Νέμεσις Εργοληπτικής Δημόσιας Εταιρείας Λίμιτεδ) από την Νέμεσις Εργοληπτική που ήταν η «ένοχη» οντότητα. Η Νέμεσις Εργοληπτική όμως δεν ελέγχει την Cyfield Development Public Ltd.

4. Όσον αφορά τον κύριο Χρυσοχό, και τα συγκεκριμένα ερωτήματα σας, καταγράφουμε τα ακόλουθα:

(α) Ο κύριος Χρυσοχός παραιτήθηκε στις 03/07/2015 από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, ενώ στις 27/07/2015 μεταβίβασε τις μετοχές που κατείχε στην Εταιρεία Cyfield Development Public Ltd σε άλλη εταιρεία, την εταιρεία Colmina. Η Εταιρεία Colmina μεταβίβασε στις 05/08/2015 τις μετοχές της Cyfield Development Public Ltd στο Γ. Χρυσοχό. Ο κ. Χρυσοχός δεν έχει ρόλο ή καθήκοντα στην Εταιρεία. Τα εξουσιοδοτημένα άτομα τα οποία υπογράφουν συμβάσεις ή επιταγές για την Εταιρεία είναι οι κ.κ. Γ. Χρυσοχός, Α. Κωνσταντινίδης και Σ. Ιωάννου. Ο κ. Χρυσοχός για κάποια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και κατόπιν οδηγιών υπέγραψε ιδιωτικές και όχι δημόσιες συμβάσεις ή επιταγές, περίοδος κατά την οποία θα έπρεπε να γίνει η ομαλή μετάβαση στη νέα διοίκηση της Εταιρείας. Δεν υπογράφει πλέον.

(β) Ο κύριος Χρυσοχός δεν ήταν κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής της προσφοράς μας και μετέπειτα και ούτε είναι σήμερα άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης. Λήψης αποφάσεων και ελέγχου στην Εταιρεία μας.

(γ) Ο Χρυσοχός δεν είναι σήμερα ένα από τα άτομα που υπογράφουν επιταγές της εταιρείας μας.

(δ) Δεν είμαστε σε θέση να ελέγξουμε πρακτικά και να επιβεβαιώσουμε με βεβαιότητα πότε ήταν η τελευταία φορά που υπέγραψε ο κος Χρυσοχός επιταγή της Εταιρείας μας ή οποιαδήποτε αίτηση σε αρμόδια Αρχή της Δημοκρατίας εκ μέρους της Εταιρείας μας.

5. Παρακαλώ σημειώσατε ότι ούτε ο κος Χρυσοχός ή το όνομα της Cyfield Development Public Ltd περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα του Γενικού Λογιστηρίου που αφορά τον αποκλεισμό φυσικών ή νομικών προσώπων από το να συμμετάσχουν σε διαδικασίες προσφορών για το δημόσιο.

6. Πέρα από την απομάκρυνση του κ. Χρυσοχού, η Εταιρεία έχει προβεί σε μια σειρά από οργανωτικά μέτρα για να διασφαλίσει ότι συμβάντα που έλαβαν χώρα στο παρελθόν και που κρίθηκαν μεμπτά δεν θα επαναληφθούν. Μεταξύ άλλων, η Εταιρεία έχει συστήσει Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Το τμήμα αυτό αναφέρεται κατευθείαν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο επικεφαλής του πιο πάνω τμήματος σε συνεργασία με εξωτερικούς ελεγκτές, επιθεωρούν τη διαδικασία και εκπαιδεύουν τον προσωπικό για να ακολουθεί τη διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί να συμβούν παρόμοια γεγονότα με αυτά του παρελθόντος. Ο επικεφαλής του τμήματος αυτού, προσλήφθηκε στις 10/03/2016 ειδικά για αυτό το σκοπό.

Η Εταιρεία διόρθωσε την ιστοσελίδα της τον Ιούλιο του 2015 και αφαίρεσε από τις αναφορές της ιστοσελίδας ότι ο κος Χρυσοχός ήταν CEO και Πρόεδρος του

Δ.Σ. Πιθανές δευτερεύουσες σελίδες ή άλλες ιστορικές ξεχασμένες αναφορές και ηλεκτρονικές διευθύνσεις, προφανώς δεν τεκμηριώνουν ή δεν αποτελούν εξουσία εκπροσώπησης της εταιρείας.

Στην απόφαση της η Επιτροπή Αποκλεισμού, διερωτάται πότε λήφθηκαν τα μέτρα αποφυγής παρόμοιων συμπεριφορών και επιχειρηματολογεί ότι έχει σημασία αν λήφθηκαν πριν ή μετά τον αποκλεισμό της εταιρείας. Σημειώστε ότι τα μέτρα αυτά λήφθηκαν Ιούλιο του 2015.»

Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερομηνίας 26.7.2018 αποφάσισε για λόγους που καταγράφονται στο πρακτικό του και παρατίθενται στην απόφαση της πλειοψηφίας την ανάθεση του διαγωνισμού στην επιτυχούσα.

Οι Αιτητές με την παρούσα προσφυγή υποστηρίζουν ότι η απόφαση κατακύρωσης στην επιτυχούσα πρέπει να ακυρωθεί καθότι η προσφορά της παραβιάζει ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού.

Ειδικότερα, οι Αιτητές αναφέρουν ότι συνέτρεχε υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού της επιτυχούσας λόγω παραβίασης του όρου 3.3 του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού αναφορικά με το Δικαίωμα και τις Προϋποθέσεις Συμμετοχής, καθώς και του Άρθρου 57 του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου 73(Ι)/2016 («ο Νόμος») και αυτό γιατί, κατά τον ισχυρισμό τους, ο κος. Χρυσοχός, πρόσωπο το οποίο ασκούσε κατά τον ουσιώδη χρόνο του Διαγωνισμού, πραγματική επιρροή στην εταιρική διακυβέρνηση της Εταιρείας Cyfield, ως μάρτυρας κατηγορίας στα πλαίσια της Ποινικής Υπόθεσης αρ. 12057/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου παραδέχθηκε ότι

δωροδόκησε ένα εκ των εκεί κατηγορουμένων σε σχέση με το έργο Αποχετευτικού Πάφου που εκτελούσε η ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ στην εν λόγω ποινική υπόθεση. Η παραδοχή του εξηγούν εμπίπτει στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας. Κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης αναφέρθηκαν και στην απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου ημερομηνίας 31.10.2017 στην Αίτηση/ Έφεση αρ. 168/2015 **ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ ν. ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.**

Παραπέμπουν επίσης οι Αιτητές στην απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού αρ. 101/2017 ημερομηνίας 6.2.2018 στην οποία η εταιρεία Νέμεσις Προκατασκευασμένα Προϊόντα Λτδ αποκλείστηκε από δημόσιους διαγωνισμού για περίοδο 4 ετών και 6 μηνών επειδή ο κος Χρυσοχός είχε κριθεί ως άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων και ελέγχου της εκεί εταιρείας. Τα γεγονότα υποστηρίζουν της εν λόγω υπόθεσης είναι πανομοιότυπα με τα γεγονότα της παρούσας εφόσον ο κος Χρυσοχός καίτοι από τις 3.7.2015 μεταβίβασε τις μετοχές που είχε στη Cyfield εξακολουθεί να είναι άτομο με εξουσίες εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων και ελέγχου της εταιρείας. Συγκεκριμένα οι Αιτητές αναφέρονται και επικαλούνται όσα ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής έθεσαν με τη επιστολή τους ημερομηνίας 26.3.2018, τα οποία και συνόψισαν ως εξής:

«α) Ο ίδιος κος Χρυσοχός, υπέβαλε εκ μέρους της CYFIELD DEVELOPMENT PUBLIC LTD αίτηση στην Πολεοδομική Αρχή για πολεοδομική άδεια

ανάπτυξης. Η αίτηση παραλήφθηκε από την πολεοδομική αρχή στις 31.03.2017, αλλά είχε υπογραφεί προηγουμένως στις 13.02.2017, ως φαίνεται στο σώμα της εν λόγω αίτησης

β) Κατά η περί τις 02.11.2017, ο κος Χρυσοχός υπέγραψε Συμφωνία εκ μέρους της CYFIELD μεταξύ της τελευταίας και του Επαρχιακού Λειτουργού Λεμεσού, Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

γ) Ο κος Χρυσοχός υπέγραψε επιστολή ημερ. 14.07.2017 εκ μέρους της CYFIELD προς την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού σε σχέση με την Έκδοση Άδειας Οικοδομής στην κοινότητα Μουτταγιάκα, στην οποία αναφέρεται ότι υπήρχε και «επικοινωνία» που ο υπογράφων, κος Χρυσοχός, είχε με τον κο Δημητρίου, που φαίνεται ότι ενεργούσε για τον αναπληρωτή

δ) Απ' ότι προκύπτει από σχετική ιστοσελίδα υπό τον τίτλο «CYFIELD GROUP OF COMPANIES» ο κος Χρυσοχός απεικονίζεται σε περίοπτη θέση στην δεύτερη σελίδα με την φωτογραφία του, όπου εμφανίζεται ως ο ιδρυτής του GROUP και γενικά διαβάζοντας το σχετικό κείμενο, εύκολα μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι εξακολουθεί να είναι ο ιθύνων νους αυτού. Το σχετικό κείμενο αναφέρεται ότι το «CYFIELD GROUP» δημιουργήθηκε το 1990 όταν η CYFIELD DEVELOPMENT και η NEMESIS CONTRACTING συνένωσαν δυνάμεις και δημιούργησαν ένωση που τώρα υπερβαίνει «the sum of its parts».

ε) Απ' ότι φαίνεται από έρευνα στον Έφορο Εταιρειών ο όμιλος CYFIELD έχει 24 εταιρείες και συνεταιρισμούς, και σε αρκετές από αυτές, ο κος Χρυσοχός φαίνεται να είναι μέχρι σήμερα, διευθυντής.

στ) Εξ όσων περιήλθε στην γνώση των Αιτητών, ο κος Χρυσοχός εξακολουθεί να υπογράφει επιταγές για ορισμένες τουλάχιστον εταιρείες του ομίλου CYFIELD όπως CYFIELD QUARRIES LTD, CYFIELD ASPHALT CO LTD και NEMESIS ERGOLIPTIKI DIMOSIA ETAIREIA LTD.

ζ) Στην διαδικτυακή σελίδα της INBUSINESS NEWS ημερ. 21.03.2018 δημοσιεύεται συνέντευξη του κ. Χρυσοχού, το περιεχόμενο της οποίας ομιλεί καθ' εαυτού.»

Δεδομένης της παραδοχής του υποστηρίζουν στην ποινική υπόθεση 12057/2014 του

Κακουργιοδικείου Πάφου και όσα οι ίδιοι έθεσαν ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής

προκύπτει ότι η έρευνα η οποία έγινε παρά τη νομική γνωμάτευση που η Αναθέτουσα Αρχή εξασφάλισε και σύμφωνα με την οποία έπρεπε να διενεργήσει δέουσα έρευνα εάν ο κος Χρυσόχος ασκούσε εξουσίες εκπροσώπησης και ελέγχου της εταιρείας είναι επιπόλαιη και ελλιπής. Η Αναθέτουσα Αρχή ουσιαστικά αρκέστηκε στα όσα η ίδια η εταιρεία έθεσε με την επιστολή της. Σε ότι αφορά τον έλεγχο στα αρχεία του Εφόρου Εταιρειών σχετικά με τη δομή της εταιρείας Cyfield αυτός περιορίστηκε μόνο στις 5 εταιρείες που κατονόμασε η Εταιρεία στην απαντητική επιστολή της. Είναι νομολογημένο εισηγούνται τόσο από την Αγγλική νομολογία¹ όσο και από τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου² ότι ένα πρόσωπο και αν ακόμη έχει πάψει να είναι de jure διευθυντής μιας εταιρείας είναι δυνατό να ενεργεί ως de facto διευθυντής, και είναι αυτήν ακριβώς την περίπτωση που προβλέπει το άρθρο 57 του Ν. 73(1)/2016.

Σχολιάζοντας την αναφορά της Αναθέτουσας Αρχής για πάροδο μεγάλου χρόνου από το χρόνο διάπραξης της επιλήψιμης συμπεριφοράς υποδεικνύουν ότι ο κος Χρυσόχος ουδόλως έπαψε να ασκεί εξουσίες είτε να εκπροσωπεί την εταιρεία. Με αναφορά στην υπόθεση **Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani SpA και Guerrato SpA κατά Provincia autonoma di Bolzano κ.λπ, C-178/16** της 20.12.2017 υπέβαλαν ότι η πάροδος χρόνου δεν οδηγεί άνευ εταίρου ότι ο

---

¹ SECRETARY OF STATE FOR TRADE & INDUSTRY v. Holler [2006] EWHC 180

² Φουκαρίδης & Σία Λτδ v. Γιώτα Καλλή, Αρ. Αγωγής: 26/13, 6/6/2016

συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού δεν εφαρμόζεται.

Περαιτέρω υποστηρίζουν ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής διαπνέεται από ουσιώδη πλάνη περί τα πράγματα και τον νόμο. Ειδικότερα, αναφέρουν ότι όπως προκύπτει από το πρακτικό της Συνεδρίας στην οποία αποφασίστηκε η ανάθεση της σύμβασης στην επιτυχούσα ημερομηνίας 26.7.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο τελούσε υπό νομική πλάνη ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Άρθρου 57 του Νόμου 73(I)/2016 θεωρώντας ότι η ύπαρξη καταδικαστικής απόφασης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον αποκλεισμό, αλλά και σε πραγματική πλάνη καθότι ανέφερε ότι στην ποινική υπόθεση 12057/2014 δεν υπάρχει παραδοχή για οποιοδήποτε αδίκημα. Στην εν λόγω απόφαση υπάρχει ρητή παραδοχή από τον κο Χρυσόχο η οποία εμπίπτει στον ορισμό της δωροδοκίας για τις ανάγκες του Άρθρου 57 του Ν 73(I)/2016. Από τη στιγμή υποστηρίζουν που το Διοικητικό Συμβούλιο στηρίζεται στην παραίτηση του κο Χρυσόχου από το Συμβούλιο της Cyfield και στο γεγονός ότι η εταιρεία που αποκλείστηκε από την Επιτροπή Αποκλεισμού δεν ήταν η Cyfield τελούσε υπό πλάνη ως προς την ουσία του πράγματος.

Οι Αιτητές υποστηρίζουν ότι παρόλο που ο κο Χρυσόχος παραιτήθηκε από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της CYFIELD από 3.7.2015, επανειλημμένως ασκεί καθήκοντα σε σχέση με την εταιρεία CYFIELD τα οποία θα μπορούσαν να ασκήσουν μόνο άτομα τα οποία έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή

ελέγχου στην εταιρεία. Περαιτέρω ανέφεραν ότι η παραίτηση του από Διοικητικός Σύμβουλος και η μεταβίβαση των μετοχών στον υιό του δεν είναι τίποτε άλλο από στρατήγημα καταστρατήγησης της ισχύουσας νομοθεσίας περί αποκλεισμού και ειδικότερα του άρθρου 57 του Νόμου 73(Ι)/2016.

Σύμφωνα με τους Αιτητές, το γεγονός ότι παρά τα πιο πάνω η προσφορά της επιτυχούσας δεν αποκλείστηκε, αποτελεί ένδειξη απουσίας δέουσας έρευνας και καθιστά παράνομη και ακυρωτέα την προσβαλλόμενη απόφαση.

Οι Αιτητές προβάλλουν ακόμα ένα ισχυρισμό ο οποίος καθώς ισχυρίζονται οδηγεί σε ακύρωση. Πρόκειται για την παράλειψη αξιολόγησης των προσφορών από την διορισθείσα Επιτροπή Αξιολόγησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποστηρίζουν το οποίο δεν έχει τις απαιτούμενες τεχνικές γνώσεις προχώρησε το ίδιο σε αξιολόγηση των προσφορών. Από δε το πρακτικό της 26.7.2018 εκείνο το οποίο προκύπτει είναι ότι γίνεται απλή αναπαραγωγή κατά τρόπο γενικό και αόριστο όσων λήφθηκαν υπόψη σε σχέση με την πλήρωση των όρων των εγγράφων του Διαγωνισμού. Το Συμβούλιο περιορίζεται απλώς να καταγράψει ότι: *«και οι δύο προσφοροδότριες εταιρείες πληρούν τους όρους και τις προδιαγραφές ου διαγωνισμού»*. Στην ουσία δεν υπάρχει αιτιολογία αφού δεν δίδονται συγκεκριμένα στοιχεία ώστε να μπορεί να ελεγχθεί η νομιμότητα της απόφασης ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας και χρηματοοικονομικής επάρκειας.

Τέλος αναφέρονται και σε συμμετοχή του κ. Στυλιανού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στη διαδικασία του διαγωνισμού παρά το συμφέρον που είχε στην εταιρεία SKYRAMONT QUARRIES LTD προμηθευτών σκυροδέματος στο μέρος της ΝΕΟΦΥΤΟΥ J.V. Ο κ. Στυλιανού αναφέρουν στο βιογραφικό του όπως είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Αναθέτουσας Αρχής από το 1992 είναι οικονομικός διευθυντής και διευθυντής προσωπικού της εταιρείας SKYRAMONT η οποία αποτελείται από δύο άλλες εταιρείες η μία εκ των οποίων είναι προμηθευτές σκυροδέματος της εταιρείας ΝΕΟΦΥΤΟΥ J.V. μέλους της Κοινοπραξίας.

Εκ διαμέτρου αντίθετη είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία με μακροσκελή αγόρευση απορρίπτει όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών. Για το ζήτημα της παραδοχής δωροδοκίας από τον κο Χρυσόχο στα πλαίσια της ποινικής υπόθεσης του Κακουργιοδικείου Πάφου ισχυρίζονται ότι τέτοια παραδοχή δεν υπάρχει.

Στη ποινική υπόθεση αρ. 12054/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου αναφέρει, κατηγορούμενοι ήσαν άλλα πρόσωπα και δεν είναι δυνατό από αναφορές που γίνονταν από το Δικαστήριο σε μια ποινική υπόθεση να εξάγονται συμπεράσματα παραδοχής διάπραξης ποινικού αδικήματος από πρόσωπο που στην υπόθεση δεν ήταν ούτε κατηγορούμενος ούτε μάρτυρας.

Σ' αφορά τη απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 6.2.2018 ούτε αυτή είναι σχετική. Οι αναφορές που γίνονται από την Επιτροπή Αποκλεισμού δεν

είναι δικά της ευρήματα. Ορθή ανάγνωση της απόφασης φανερώνει ότι η Επιτροπή Αποκλεισμού δεν ασχολήθηκε κατά πόσο υπήρχε ή όχι παραδοχή διάπραξης εκ μέρους του κ. Χρυσόχου του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας. Εκεί αναφέρει υπήρξε από Αναθέτουσα Αρχή απόφαση αποκλεισμού της εταιρείας ΝΕΜΕΣΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΤΔ από διαγωνισμό, παραπέμφθηκε δε η εταιρεία από την Αναθέτουσα Αρχή στην Επιτροπή Αποκλεισμού για οριζόντιο αποκλεισμό της. Η Επιτροπή Αποκλεισμού εξέλαβε δεδομένα όσα η Αναθέτουσα Αρχή είχε αποφασίσει και δεν τα εξέτασε. Εξέτασε μόνο εάν εδικοιοιογείτο οριζόντιος αποκλεισμός εν πάση όμως περιπτώσει υπέβαλε η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού έχει προσβληθεί στο δικαστήριο.

Η Αναθέτουσα Αρχή με αναφορά στην *Κυριακίδης κ.α. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω του Υπουργικού Συμβουλίου (1997) 3 ΑΑΔ 485*, όπου κρίθηκε ότι κανένα σώμα ή αρχή δεν μπορεί να αποδώσει ποινική ή αστική ευθύνη σε άτομο εκτός από το Δικαστήριο υποστηρίζει ότι αποκλεισμός της προσφοράς της επιτυχούσας θα παραβίαζε το συνταγματικό κατοχυρωμένο τεκμήριο της αθωότητας του κ. Χρυσόχου, εφόσον δεν μπορεί να προσαφθεί βάσιμα «παραδοχή» διάπραξης του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας στον κ. Χρυσόχο. Παρά το γεγονός ότι απουσία παραδοχής διάπραξης ποινικού αδικήματος δεν δικαιολογεί εξέταση του όλου θέματος σύμφωνα με τη επιφύλαξη του άρθρου 57(1) του Νόμου, το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε από την εταιρεία Cyfield ενόψει και της νομικής γνωμάτευσης που έλαβε να απαντήσει συγκεκριμένα ερωτήματα. Από

τα στοιχεία που η εταιρεία προσκόμισε προκύπτει ότι αυτή είναι μητρική της ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ, ώστε είναι αδύνατο να λεχθεί ότι η δεύτερη διευθύνει ή εποπτεύει ή ασκεί οποιαδήποτε εξουσία επί της πρώτης. Επίσης ο κος Χρυσόχος από το 2015 έπαυσε να είναι μέτοχος και Διευθυντής της Cyfield και όχι μόνο, δεν είναι μέτοχος και διευθυντής σε καμιά εταιρεία του Ομίλου κάτι που δεν έχει αμφισβητηθεί από τους Αιτητές. Το γεγονός ότι απουσιάζει από τη μετοχική και διοικητική σύνθεση συνιστά ισχυρίζονται, ισχυρό αντικειμενικό στοιχείο ότι αυτός δεν έχει λόγο ή εξουσία στη Cyfield. Τα στοιχεία τα οποία επικαλούνται οι Αιτητές στην επιστολή τους δεν είναι σε θέση να κλονίσουν το ισχυρό αντικειμενικό στοιχείο ότι ο κος Χρυσόχος δεν έχει λόγο ή εξουσία στην εταιρεία.

Το γεγονός ότι προγενέστερα του ουσιώδους χρόνου δηλαδή της προκήρυξης του διαγωνισμού ο κος Χρυσόχος υπέγραψε μία αίτηση ή κάποιες επιταγές ή συμφωνία η οποία μπορεί να έγινε κατόπιν οδηγιών κα/ή εξουσιοδότησης από τα κατά νόμο έχοντα εξουσία πρόσωπα δεν τεκμηριώνει το ζητούμενο, δεδομένης μάλιστα της δήλωσης της εταιρείας ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο ο κος Χρυσόχος δεν είχε ρόλο ή καθήκοντα στην εταιρεία. Δέχεται η Αναθέτουσα Αρχή ότι για κάποια χρονική περίοδο και κατόπιν οδηγιών ο κος Χρυσόχος υπέγραψε ιδιωτικές και όχι δημόσιες συμβάσεις ή επιταγές και τούτο για να γίνει ομαλή μετάβαση στη νέα διοίκηση προσθέτοντας ότι και η επιστολή ημερομηνίας 14.7.2017 είναι πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού. Σε σχέση με τη συνέντευξη που δόθηκε αυτή υπέδειξε δόθηκε

υπό την ιδιότητα του ιδρυτή του Ομίλου την οποία πάντοτε θα έχει. Σ' ότι αφορά την εκτυπωμένη σελίδα από την ιστοσελίδα του Ομίλου η οποία παρουσιάζει τον κόν Χρυσόχο ως τον CEO της εταιρείας είναι χωρίς ημερομηνία και όπως αναφέρει η ίδια η εταιρεία η ιστοσελίδα έχει ήδη διορθωθεί. Δευτερεύουσες σελίδες ή άλλες ιστορικά ξεχασμένες αναφορές και ηλεκτρονικές διευθύνσεις δεν τεκμηριώνουν εξουσία εκπροσώπησης. Εν πάση περιπτώσει καταλήγει αυτή δεν τεκμηριώνει εξουσίες εκπροσώπησης λήψης απόφασης ή ελέγχου της εταιρείας.

Απορρίπτει επίσης και τον ισχυρισμό αναφορικά με τις εταιρείες του Ομίλου Cyfield. Στον όμιλο αναφέρει ανήκουν μόνο οι εταιρείες στις οποίες η Cyfield κατέχει ποσοστό πέραν του 50% του μετοχικού τους κεφαλαίου και για τις οποίες έχει εφοδιάσει την Αναθέτουσα Αρχή με στοιχεία αναφορικά με τους διευθυντές της και τους μετόχους της. Από αυτές απουσιάζει ο κόν Χρυσόχος.

Σε σχέση με τις δύο επιταγές στις οποίες αναφέρονται οι Αιτητές με ημερομηνία μεταγενέστερη από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού και οι οποίες είναι πληρωτές το 2018 αυτές αναφέρει εν πάση περιπτώσει είναι άλλων εταιρειών, της Cyfield Asphalt Co Ltd και της Cyfield Quarries Limited όχι της Cyfield. Συνεπώς αυτές με κανένα τρόπο δεν μπορούν να τεκμηριώσουν εξουσία εκπροσώπησης. Μάλιστα η Cyfield Asphalt Co Ltd είναι θυγατρική της ΝΕΜΕΣΙΣ Εργοληπτική Δημόσια Εταιρεία Λτδ, δηλαδή είναι εταιρεία θυγατρική της θυγατρικής της Cyfield. Η Αναθέτουσα Αρχή υποστηρίζει ότι όλα τα στοιχεία είναι

εκτός του ουσιώδους χρόνου του διαγωνισμού ο οποίος προκηρύχθηκε στις 10.11.2017. Απορρίπτει επίσης αναφορές των Αιτητών για de facto διευθυντές και ισχυρίζεται ότι η νομολογία την οποία αυτοί επικαλούνται δεν εφαρμόζεται καθότι αφορά στο αστικό και ποινικό δίκαιο και προσθέτει ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών θα πρέπει να ερμηνεύσει τις εν λόγω αναφορές και την επιφύλαξη του άρθρου 57(1) του Νόμου σύμφωνα με το γράμμα και το σκοπό που εξυπηρετεί το άρθρο 57 αντλώντας καθοδήγηση από αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εάν υπάρχουν.

Ανεδαφικό θεωρεί και τον ισχυρισμό για έλλειψη δέουσας έρευνας. Στην πραγματικότητα αναφέρει για να διαπιστώσει κάποιος εάν ο κος Χρυσόχογς είναι πρόσωπο με εξουσίες όπως το άρθρο 57 του Νόμου προβλέπει, πρέπει να προχωρήσει σε άλλα επίπεδα έρευνας όπως πχ έρευνα στα ηλεκτρονικά αρχεία της εταιρείας, στα πρακτικά των συνεδριάσεων κ.ά. στα οποία η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει δικαίωμα. Η Αναθέτουσα Αρχή ενήργησε υπό τις περιστάσεις καθόλα εύλογα προτού καταλήξει.

Διαζευκτικά ισχυρίζεται ότι κι' εάν ακόμη γίνει δεκτό ότι υπήρχε παραδοχή του κου Χρυσόχογς και πάλι η εταιρεία δεν μπορούσε να αποκλειστεί δεδομένου ότι έλαβε μέτρα για αποφυγή επανάληψης παρόμοιων συμπεριφορών στο μέλλον. Άλλωστε σημειώνει στο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 26.7.2018, ρητά αναφέρεται ότι έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα 9 – 10 χρόνια από το χρόνο

που έλαβαν χώρα τα γεγονότα της Ποινικής υπόθεσης του Κακουργιοδικείου Πάφου, χωρίς να υπάρξει επανάληψη των επιλήψιμων συμπεριφορών. Ενδεχόμενος αποκλεισμός της επιτυχούσας για γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν από 10 χρόνια θα παραβίαζε την αρχή της αναλογικότητας.

Με αναφορά και η Αναθέτουσα Αρχή στην υπόθεση *Impresa di Costruzioni Ing. E. Mantovani SpA και Guerrato SpA κατά Provincia autonoma di Bolzano κ.λπ, C-178/16* της 20.12.2017 (σκέψεις 38 και 53) εισηγήθηκε ότι εφ' όσον ο Κύπριος Νομοθέτης δεν έχει θεσπίσει όρο αναφορικά με την αφετηρία που η επιλήψιμη συμπεριφορά είναι δυνατό να δικαιολογήσει αποκλεισμό, δεν σημαίνει ότι μια τέτοια συμπεριφορά μπορεί να στοιχειοθετεί λόγο αποκλεισμού εσαεί.

Απορρίπτει επίσης η Αναθέτουσα Αρχή τον ισχυρισμό περί πλάνης περί το νόμο και/ή περί τα πράγματα. Με αναφορά στο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου υποστηρίζει ότι η κατάληξη της δεν στηρίζεται μόνο στο ότι στην Ποινική υπόθεση του Κακουργιοδικείου Πάφου δεν υπάρχει καταδίκη του κου Χρυσόχου και της εταιρείας NEMESIS ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.

Απορρίπτει επίσης τα περί έλλειψης αιτιολογίας η οποία εν πάση περιπτώσει υποστηρίζει συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του φακέλου. Σε σχέση με την αξιολόγηση των προσφορών από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο με παραπομπή στη επιστολή του Γενικού Λογιστή ημερομηνίας 30.4.2018, στην έκθεση των

μελετητών και τις δικές του καταγραφές υποστηρίζει ότι η αξιολόγηση είναι πλήρης και ορθή.

Τέλος με αναφορά στο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 30.11.2017 και στη καταγραφή στη Δήλωση Ευσυνείδητης και Αμερόληπτης Εκτέλεσης Καθηκόντων από τον κο Στυλιανού απέρριψε και τον ισχυρισμό για κακή συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο κος Στυλιανού αναφέρει δεν έλαβε μέρος σε συνεδρία στην οποία συζητήθηκε ο διαγωνισμός.

Έχω εξετάσει με προσοχή τις θέσεις των δύο πλευρών. Ο πρώτος λόγος για τον οποίο οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η προσφορά της επιτυχούσας θα έπρεπε να αποκλειστεί στηρίζεται στον όρο 3.3.6(α) Τόμος Α, Μέρος 1, ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ο οποίος στην ουσία επαναλαμβάνει όσα το άρθρο 57 (1) του Ν. 73(1)/2016 προβλέπει. Τα παραθέτουμε.

«3.3.6. Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση:

α. να μην υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος τους, ή/και να μην υφίσταται παραδοχή τους για:

(i) [...]

(ii) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δυνάμει του άρθρου Κ. 3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης -Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του

Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα,

(iii) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

[...]

θ. να μην έχουν κριθεί ένοχοι σοβαρών ψευδών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, να μην έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές και να είναι σε θέση να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου.

3.3.7.

7. Νοείται ότι σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων, όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις συμμετοχής της παραγράφου 3.3.6 ισχύουν για κάθε ένα συμμετέχοντα στην κοινοπραξία και αν ένας συμμετέχων δεν πληροί μία από τις προϋποθέσεις αυτές, η υποβληθείσα Προσφορά της κοινοπραξίας αποκλείεται του διαγωνισμού και δεν αξιολογείται.»

Το άρθρο 57(1) του Περί Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα του Νόμου 2016, Ν. 73(1)/2016, («ο Νόμος») για ότι εδώ ενδιαφέρει, προβλέπει τα εξής:

« Λόγοι αποκλεισμού:

57.-(1) Υπό την επιφύλαξη των εδαφίων (3) και (6), οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης έναν οικονομικό φορέα όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 59, 60 και 61 ή εάν είναι γνωστό σε αυτές με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του ή παραδοχή του ή καταγγελία

εναντίον του, η οποία μετά την υποβολή εκ μέρους του καταγγέλλοντος στοιχείων εξετάστηκε κατά συνοπτικό τρόπο και αφού προηγουμένως ο καταγγέλλων κλήθηκε και κατέθεσε ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

(α) [...]

(β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτιζόμενη δύναμη του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο (γ) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 παράγραφος (1) της Απόφασης Πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και όπως ορίζεται στη Δημοκρατία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα·

(γ) [...]

(δ) [...]

(ε) [...]

(στ) [...]

Νοείται ότι, η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο, εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή υπάρχει παραδοχή του, είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό [...]

Οι Αιτητές με αναφορά στα πιο πάνω άρθρα πρόβαλαν τους ισχυρισμούς που έχω παραθέσει και τους οποίους θα εξετάσω αφού όμως πρώτα παραθέσω αποσπάσματα από τις νομολογικές αρχές σε σχέση με έλλειψη δέουσας έρευνας και αιτιολογίας. Το περιεχόμενο του πρακτικού ημερ. 26.7.2018 παρατίθεται αυτούσιο στην απόφαση της πλειοψηφίας και δεν θα το επαναλάβω.

Σε σχέση με το θέμα της δέουσας έρευνας στην *Ράφτης Αντώνης ν. Κυπριακής Δημοκρατίας και Άλλων*, (2002) 3 A.A.Δ. 345 αναφέρονται τα εξής:

«Σε σχέση με την εισήγηση περί απουσίας δέουσας έρευνας οι αρχές του διοικητικού δικαίου υπαγορεύουν τη διεξαγωγή έρευνας με σκοπό τη διαπίστωση όλων των ουσιωδών γεγονότων. Ωστόσο η έκταση, ο τρόπος και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί ποικίλλει ανάλογα με το υπό εξέταση ζήτημα, ανάγεται δε στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης (*Δημοκρατία ν. Κοινότητας Πυργών κ.ά.* (1996) 3 A.A.Δ. 503, *Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ν. Ζάμπογλου* (1997) 3 A.A.Δ. 270 και *Nicolaou ν. Minister of Interior and Another* (1974) 3 C.L.R. 189). Η μορφή της έρευνας είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Η τελική εκτίμηση των γεγονότων και η λήψη της σχετικής απόφασης αποτελεί καθήκον και υποχρέωση του αρμοδίου οργάνου. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα (βλ. *Ζάμπογλου*, πιο πάνω). Η έρευνα είναι επαρκής εφόσον εκτείνεται στη διερεύνηση κάθε γεγονότος που σχετίζεται με το θέμα που εξετάζεται (βλ. *Motorways Ltd ν. Δημοκρατίας* (1999) 3 A.A.Δ. 447).»

Σε ότι αφορά το ζήτημα της αιτιολογίας το άρθρο 26 του Περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν. 158(I)/99, προβλέπει ότι οι πράξεις της διοίκησης οι οποίες εκδίδονται έπειτα από άσκηση διακριτικής εξουσίας πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένες και τούτο για να διαπιστώνεται σε κάθε περίπτωση, η ορθή εφαρμογή του νόμου και να είναι δυνατός ο δικαστικός έλεγχος.

Τι συνιστά έλλειψη αιτιολογίας είναι καλά νομολογημένο ότι εξαρτάται από τα περιστατικά της συγκεκριμένης υπόθεσης – (βλ. *Φράγκου ν. Δημοκρατίας* (1999) 3 A.A.Δ. 270). Η επάρκεια της αιτιολογίας, η οποία και καθιστά το δικαστικό έλεγχο εφικτό, δεν εξαρτάται πάντοτε από την έκταση του λεκτικού της απόφασης αλλά

από την ουσία το περιεχόμενου της (βλ. *Γεωργίου ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 270 (Ε) 589*). Παρέχεται, βέβαια, δυνατότητα συμπλήρωσης της ελλείπουσας αιτιολογίας από τα στοιχεία του φακέλου - (βλ. *Ηλιόπουλος ν. ΑΗΚ (2000) 3 Α.Α.Δ. 438*). Με σαφήνεια απαιτείται να προκύπτει, μέσα από το διοικητικό φάκελο, τι ακριβώς είχε υπόψη του το αποφασίζον όργανο, όταν λάμβανε την απόφαση. Πρέπει, δηλαδή, από τα στοιχεία του φακέλου, να καταδεικνύονται αναντίλεκτα οι λόγοι που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης, αφού δεν είναι έργο του δικαστηρίου η πρωτογενής αξιολόγηση των στοιχείων και η διαμόρφωση κρίσης σε σχέση με το τι θα μπορούσε να επενεργήσει υπέρ ή εναντίων της όποιας προσέγγισης - (βλ. *Συμεωνίδου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1997) 3 Α.Α.Δ. 145*).

Η αιτιολογία πρέπει να παρέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τη διακρίβωση της νομιμότητας της πράξεως. Πρέπει δε να είναι σαφής, ειδική και συγκεκριμένη «κατά την πραγματική της βάση». «*Η μνεία της απλής λήψεως υπ' όψιν των μη κατονομαζομένων στοιχείων δεν αποτελεί ειδική αιτιολογία*». (βλ. Πορίσματα Νομολογίας Συμβουλίου Επικρατείας, σελ. 183).

Όπως είναι καλά γνωστό η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ασκεί έλεγχο νομιμότητας πράξεων ή αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής που παραβιάζουν οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαίου και προηγούνται της σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της εφαρμόζει όχι μόνο τον Ν. 73(1)/2016 αλλά και τις γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου και το

Σύνταγμα. Συνεπώς οι ισχυρισμοί της Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν τυγχάνουν εφαρμογής τα νομολογηθέντα σε σχέση με de jure και de facto διευθυντές δεν ευσταθούν. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί της Αναθέτουσας Αρχής ότι εδώ δεν τυγχάνουν εφαρμογής τα νομολογηθέντα σε σχέση με τα de jure και de facto Διευθυντές δεν ευσταθούν.

Θα εξετάσω πρώτα το ζήτημα της κατ' ισχυρισμό παραδοχής του κ. Χρυσόχο για το αδίκημα της δωροδοκίας. Από τα γεγονότα όπως καταγράφονται στη απόφαση του Κακουργιοδικείου Πάφου συνάγεται ότι ο κ. Χρυσόχος, Διευθυντής τότε της ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ δεν ήταν ούτε κατηγορούμενος ούτε μάρτυρας στη δίκη. Κατηγορούμενοι ήσαν δημόσιοι λειτουργοί οι οποίοι παραδέχθηκαν ότι έλαβαν χρήματα από τον κ. Χρυσόχο κατά την εκτέλεση δημόσιων έργων από την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ. Η Αναθέτουσα Αρχή επικαλούμενη την εν λόγω απόφαση θεωρεί ότι οι αναφορές του Δικαστηρίου στην απόφαση του αναφορικά με τον κ. Χρυσόχο και την εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ χωρίς η εν λόγω εταιρεία και ο κ. Χρυσόχος να έχουν δικαστεί για οποιοδήποτε αδίκημα και ιδιαίτερα χωρίς να τους δοθεί η ευκαιρία να ακουστούν και να υποστηρίξουν τις θέσεις τους επί των σχετικών γεγονότων δεν φανερώνουν παραδοχή. Για το ζήτημα αυτό η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

έχει εκδώσει απόφαση στις συνεκδικασθείσες προσφυγές 26/2015³ και 28/2015⁴ στις οποίες καταγράφονται οι θέσεις της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας και δεν προτίθεται να τις επαναλάβω. Και για τους σκοπούς της παρούσας υιοθετώ την απόφαση μου στις πιο πάνω προσφυγές. Στην παρούσα υπόθεση βέβαια υπάρχει ενώπιον μας και η απόφαση στην Αίτηση/Έφεση 168/2015, Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου **ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ v. ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ** η οποία δεν αμφισβητήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή και στην οποία παρατίθεται αυτούσια η κατάθεση που ο κος Χρυσόχος έδωσε στην Αστυνομία στα πλαίσια της διερεύνησης της υπόθεσης στην οποία αφορά η ποινική υπόθεση αρ. 12057/2014 του Κακουργιοδικείου Πάφου. Στην εν λόγω κατάθεση αυτός παραδέχεται ότι σε διάφορες ημερομηνίας έδωσε στους κατηγορούμενους της ποινικής υπόθεσης αρ. 12057/2014 χρήματα. Η Αναθέτουσα Αρχή ούτε αμφισβήτησε ούτε καθ' οιονδήποτε τρόπο σχολίασε την εν λόγω απόφαση από την οποία σαφώς και πάλι συνάγεται η παραδοχή του κου Χρυσόχου.

Στο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρεται ότι «στα γεγονότα της ποινικής υπόθεσης αρ. 12057/2014 παρουσιάζονται ως εμπλεκόμενοι οι κ.κ. Χρυσόχος, και η ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ και όχι η *Cyfield*». Το τί εννοεί βέβαια με τη φράση «εμπλεκόμενοι» δεν διευκρινίζεται. Από

---

³. ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ v. ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ, ημερ. 5.11.2015

⁴ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ «Ν.Ι.Μ.Ε.Μ.Ε. JV» v. ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ, ημερ. 5.11.2015

την εν λόγω αναφορά/διαπίστωση καίτοι δεν είναι απόλυτα σαφές τί ακριβώς το Διοικητικό Συμβούλιο δέχθηκε, εάν δηλαδή δέχθηκε ότι υπήρχε παραδοχή του κου Χρυσοχού για δωροδοκία ή όχι, λαμβάνοντας υπόψη τις ενέργειες του μετά τη λήψη της επιστολής του δικηγόρου των Αιτητών δηλαδή την αποστολή ερωτημάτων στην εταιρεία, φαίνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο δέχεται την ύπαρξη παραδοχής του κου Χρυσοχού για διάπραξη του αδικήματος της δωροδοκίας. Το τι βέβαια υποστήριξε ενώπιον μας ότι δηλαδή δεν υπάρχει παραδοχή εφόσον δεν προκύπτουν από το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να ληφθούν υπόψη. Εάν η θέση του ήταν ότι δεν υπήρχε παραδοχή μέσα από όσα οι Αιτητές έθεσαν ενώπιον της τότε προς τί η αποστολή της επιστολής και η έρευνα στο γραφείο του Εφόρου Εταιρειών; Όσα ενώπιον μας η Αναθέτουσα Αρχή προσπάθησε να προωθήσει για μη παραδοχή αποτελούν ισχυρισμούς που περιέχονται στην επιστολή της Cyfield ημερ. 17.7.2018 τους οποίους η Αναθέτουσα Αρχή περιέλαβε στο πρακτικό της οι οποίοι όμως έρχονται σε αντίθεση με τις ενέργειες της. Εν πάση περιπτώσει από την κατάθεση του κου Χρυσοχού η οποία καταγράφεται στην απόφαση της αίτησης έφεσης αρ. 168/2005 Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου η οποία δεν αμφισβητήθηκε με καθαρότητα προκύπτει η παραδοχή του για τη διάπραξη του αδικήματος της δωροδοκίας. Την κατάθεση βέβαια αυτή η Αναθέτουσα Αρχή εάν ερευνούσε δεόντως θα την εξασφάλιζε και δεν θα είχε αμφιβολίες ως προς το εάν υπήρχε ή όχι παραδοχή του κ. Χρυσοχού.

Η διαπίστωση της ύπαρξης παραδοχής δωροδοκίας από τον κο Χρυσόχο καθιστά χωρίς σημασία την εξέταση της θέσης της Αναθέτουσας Αρχής για παραβίαση του τεκμηρίου της αθωότητας. Εν πάση περιπτώσει η παραδοχή στο άρθρο 57(1) είναι ανεξάρτητος λόγος και δεν διασυνδέεται καθ' οιονδήποτε τρόπο με απόφαση Δικαστηρίου. Ο εν λόγω όμως ισχυρισμός της Αναθέτουσας Αρχής δεν ευσταθεί και για το λόγο ότι ο αποκλεισμός προσφοροδότη από Αναθέτουσα Αρχή δεν αποτελεί ποινή στα πλαίσια ποινικής ή πειθαρχικής διαδικασίας. **(Βλέπε *BLADE ENTERPRISES LTD v. Κυπριακής Δημοκρατίας, Υποθ. 77/2009*),** ώστε να τίθεται ζήτημα παραβίασης οποιουδήποτε δικαιώματος.

Με την πιο πάνω κατάληξη μου προχωρώ να εξετάσω κατά πόσον η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε μετά από δέουσα έρευνα, είναι επαρκώς αιτιολογημένη, και δεν έχει σε αυτή εμφιλοχωρήσει πλάνη όπως ισχυρίζονται οι Αιτητές.

Έχει ήδη καταγραφεί στην απόφαση της πλειοψηφίας το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου όπου καταγράφονται όλα όσα οδήγησαν στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης και δεν προτίθεμαι να τα επαναλάβω εκτός όπου αυτό είναι αναγκαίο για τους σκοπούς των διαπιστώσεων μου.

Τόσο από το περιεχόμενο της επιστολής της Αναθέτουσας Αρχής προς την εταιρεία Cyfield όσον και από το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου ημερομηνίας 26.7.2018 προκύπτει ότι η έρευνα η οποία έγινε περιορίζεται στο χρόνο υποβολής της προσφοράς δηλαδή την 9.3.2018 καίτοι ενώπιον μας σε σχέση με τον ουσιώδη

χρόνο αναφέρθηκε και η ημερομηνία προκήρυξης του Διαγωνισμού ως ουσιώδης χρόνος. Οι αναφορές των Αιτητών για τις κατ' ισχυρισμό ενέργειες του κ. Χρυσόχου, μετά που αυτός, σύμφωνα με τα αρχεία του Εφόρου Εταιρειών δεν έχει οποιοδήποτε μετοχικό ή διευθυντικό ρόλο στη Cyfield αφορούσαν σε χρονικά διαστήματα πριν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών και αυτές καθώς προκύπτει δεν ερευνήθηκαν ούτε καθ' οιονδήποτε τρόπο απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο. Γενική αναφορά ότι λήφθηκαν υπόψη δεν φανερώνει επαρκή έρευνα. Η απουσία διερεύνησης προκύπτει ξεκάθαρα και από το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου στο οποίο σημειώνεται ότι *«εκτός από τα στοιχεία που εξασφάλισε από τον Έφορο Εταιρειών τα οποία αποτελούν αντικειμενικό στοιχείο ότι ο κ. Χρυσόχος και η εταιρεία ΝΕΜΕΣΙΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ δεν έχουν λόγο ή εξουσία στη εταιρεία Cyfield δεν έχει άλλα στοιχεία»*. Ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής τέθηκαν στοιχεία, για τα οποία δεν έγινε οποιασδήποτε μορφής έρευνα και δεν είναι έργο της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών να τα ερευνήσει και να διατυπώσει συμπεράσματα. Στην απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών καταγράφεται ότι: *«τουλάχιστον κατά τον ουσιώδη χρόνο που αφορά το συγκεκριμένο διαγωνισμό δεν έχει καμία εξουσία εκπροσώπησης λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στην εταιρεία»*. Τόσο από το λεκτικό του άρθρου 57 του Ν. 73(1)/2016, όσο και από το σκοπό που αυτό επιδιώκει που δεν είναι άλλος από τη μη συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς οικονομικών φορέων που εμπλέκονται μεταξύ άλλων στο αδίκημα της διαφθοράς, και παρά την αποχώρησή τους από την εταιρεία, εξακολουθούν να την εκπροσωπούν και να ασκούν εξουσίες δεν μπορεί ο χρόνος να

περιορίζεται αυστηρά είτε στην ημέρα υποβολής των προσφορών και μετέπειτα, όπως τέθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή στην επιστολή της προς την Cyfield ημερ. 10.7.2018, είτε στην ημέρα προκήρυξης του διαγωνισμού όπως τέθηκε ενώπιον μας. Τέτοια ερμηνεία αντίκειται τόσο στο γράμμα όσο και στο πνεύμα της σχετικής πρόνοιας/επιφύλαξης του άρθρου 57(1) του Ν. 73(1)/2016. Στην παρούσα υπόθεση το κατά πόσο οι ενέργειες του κ. Χρυσόχου που ισχυρίζονταν οι Αιτητές ενεργοποιούσαν τη πρόνοια του άρθρου 57 του Νόμου απαιτούσαν διερεύνηση. Υπήρχαν συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία τέθηκαν από πλευράς Αιτητών ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής για ενέργειες του κ. Χρυσόχου οι οποίες έχριζαν επιμελούς διερεύνησης ώστε να διαπιστωθεί εάν όντως ο κ. Χρυσόχος μετά την αποχώρηση του από τη Cyfield ενεργούσε ως πρόσωπο με εξουσίες όπως προβλέπει το άρθρο 57(1) του Ν. 73(1)/2016. Απαιτείτο όλα να διερευνηθούν, να σταθμιστεί η σημασία τους σε σχέση με το ζητούμενο δηλαδή εάν ο κ. Χρυσόχος παρά την παραίτηση από τη Cyfield συνεχίζει να έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου και μετά το Διοικητικό Συμβούλιο να καταλήξει.

Όσα το Διοικητικό Συμβούλιο καταγράφει στο πρακτικό του ως αποτέλεσμα της έρευνας του στον Έφορο Εταιρειών σε σχέση με την εταιρική ή διευθυντική ιδιότητα του κ. Χρυσόχου στην εταιρεία Cyfield ήταν εν πολλοίς αποδεκτά από τους Αιτητές οι οποίοι στην επιστολή τους ανέφεραν ότι *«ο κ. Χρυσόχος φαίνεται να έχει μεταβιβάσει όλες τις μετοχές των εταιρειών που προσφοροδοτούν στο Δημόσιο»*. Τα υπόλοιπα στοιχεία τα οποία τέθηκαν ενώπιον της Αναθέτουσας

Αρχής κα τα οποία εμφανίζουν τον κο Χρυσόχο και μετά την παραίτηση του από τη μετοχική και διευθυντική δομή, να εκπροσωπεί την εταιρεία δεν διερευνήθηκαν. Μεταξύ άλλων ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής τέθηκε η αίτηση στην πολεοδομική Αρχή για οικοδομική ανάπτυξη στην οποία μάλιστα η υπογραφή του κου Χρυσόχου πιστοποιείται από πιστοποιούντα υπάλληλο, δημοσιεύσεις σε οικονομικό περιοδικό από τον κο Χρυσόχο, αποσπάσματα από την ιστοσελίδα της εταιρείας, η συμφωνία ημερομηνίας 2.11.2017 μεταξύ του Τμήματος Πολεοδομίας και της Cyfield η οποία υπογράφεται από τον κο Χρυσόχο. Η απουσία της διερεύνησης προκύπτει και από το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου στο οποίο δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα πιο πάνω στοιχεία πέρα από μια γενική καταγραφή ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε όλα τα ενώπιον του στοιχεία που αφορούν την καταγγελία και έκρινε ότι από αυτή δεν στοιχειοθετείται. Από το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου και όσων τέθηκαν ενώπιον μας θεωρώ ότι η έρευνα που έγινε κάθε άλλο παρά επαρκής είναι λαμβανομένης μάλιστα υπόψη της φύσης και της σοβαρότητας των καταγγελιών. Στην ουσία το Διοικητικό Συμβούλιο αρκέστηκε στα όσα η εταιρεία του ανέφερε παραλείποντας να ασχοληθεί και να ερευνήσει τα σημαντικά για το ζήτημα στοιχεία. Όσα ενώπιον μας ισχυρίστηκε ούτε την απουσία έρευνας συμπληρώνουν αλλά ούτε και αιτιολογούν την απόφαση. Δεν αποτελεί έρευνα αλλά ούτε και επαρκή αιτιολογία η αποδοχή όσων η Cyfield κατέγραψε στην επιστολή της ούτε βέβαια και αναφορά ενώπιον μας ότι πρέπει να προχωρήσει σε άλλα επίπεδα έρευνας η Αναθέτουσα Αρχή την απαλλάσσει από την ευθύνη να ερευνήσει το όλο ζήτημα. Όπως δεν αποτελεί αιτιολογία ότι για κάποια

χρονική περίοδο άγνωστη βέβαια ο κ. Χρυσοχός κατόπιν οδηγιών υπέγραψε ιδιωτικές και όχι δημόσιες συμβάσεις ή επιταγές.

Η απουσία έρευνας από την Αναθέτουσα Αρχή αναπόφευκτα στερεί την απόφαση της από την απαραίτητη αιτιολογία. Όπως έχω ήδη αναφέρει η αιτιολογία πρέπει να είναι συγκεκριμένη δηλαδή να περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία διακρίβωσης της νομιμότητας της απόφασης. Απλή παράθεση γενικών σκέψεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε περίπτωση δεν συνιστά σε καμιά περίπτωση νόμιμη αιτιολογία.

Περαιτέρω στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου φαίνεται να έχει επιλοχώσει πλάνη. Το Διοικητικό Συμβούλιο εστιάζει καθώς αναφέρει την απόφαση του *«ιδίως την απομάκρυνση του κου Χρυσοχού από την μετοχική σύνθεση της εταιρείας Cyfield Development Public Ltd από τα μέσα του 2015»*. Το κυρίως ζήτημα όμως που έπρεπε να διερευνηθεί ήταν κατά πόσο μετά την απομάκρυνση του κου Χρυσοχού από τη μετοχική και διευθυντική σύνθεση της εν λόγω εταιρείας ο κος Χρυσοχός ενεργούσε ως de facto διευθυντής και αυτό δεν διερευνήθηκε. Μόνο εάν η Αναθέτουσα Αρχή ερευνούσε τα στοιχεία τα οποία τέθηκαν ενώπιόν της και τα στάθμιζε θα παρείχετο έδαφος ελέγχου της νομιμότητας της απόφασης της.

Η διαπίστωση μου για απουσία επαρκούς έρευνας, έλλειψη αιτιολογίας και ενδεχόμενης πλάνης καθιστά αχρείαστη την εξέταση της αναφοράς του Διοικητικού

Συμβουλίου, ότι η εταιρεία έλαβε οργανωτικά μέτρα για διασφάλιση ότι δεν θα συμβούν στο μέλλον τέτοιες συμπεριφορές. Το ζήτημα των μέτρων θα έπρεπε να απασχολήσει μετά την διερεύνηση όσων τέθηκαν από τους Αιτητές.

Ως προς το ζήτημα του χρόνου που έχει διαρρεύσει από το χρόνο τέλεσης της επιλήψιμης συμπεριφοράς και τον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο θεώρησε ως τον πιο σημαντικό για σκοπούς και μόνο καθοδήγησης παραπέμπω στην υπόθεση C-124/17 ημερομηνίας 24.10.2018 προδικαστική παραπομπή, όπου το Δικαστήριο στο ερώτημα κατά πόσο το άρθρο 57 παράγραφος 7 της Οδηγίας 2014/24 έχει την έννοια όταν ένας οικονομικός φορέας έχει επιδείξει συμπεριφορά εμπίπτουσα στον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 57 παράγραφος (4) στοιχείο Δ της Οδηγίας για την οποία επιβλήθηκε κύρωση από την αρμόδια αρχή η μέγιστη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού πρέπει να υπολογίζεται με αφετηρία την ημερομηνία της απόφασης της αρχής αυτής, το δικαστήριο απάντησε ως εξής:

«Επομένως, στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 57, παράγραφος 7, της οδηγίας 2014/24 έχει την έννοια ότι, όταν ένας οικονομικός φορέας έχει επιδείξει συμπεριφορά εμπίπτουσα στον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 57, παράγραφος 4, στοιχείο δ', της οδηγίας αυτής, για την οποία επιβλήθηκε κύρωση από αρμόδια αρχή, η μέγιστη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού πρέπει να υπολογίζεται με αφετηρία την ημερομηνία της αποφάσεως της αρχής αυτής.»

Δεν παραβλέπω ότι τα πιο πάνω αναφέρονται σε περίοδο αποκλεισμού. Θεωρώ όμως ότι εφαρμόζονται ανάλογα για όλες τις περιπτώσεις του άρθρου 57 του Ν. 73(Ι)/2016.

Ο ισχυρισμός των Αιτητών σε σχέση με την αξιολόγηση της προσφοράς από το Διοικητικό Συμβούλιο χωρίς πρώτα οι προσφορές να αξιολογηθούν από τη διορισθείσα Επιτροπή Αξιολόγησης θεωρώ ότι δεν ευσταθεί. Από τη στιγμή που οι προσφορές αξιολογήθηκαν από τους μελετητές του έργου και το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι το κατά νόμο αρμόδιο όργανο για λήψη απόφασης είχε ενώπιόν του την Έκθεση τους θεωρώ ότι η μη αξιολόγηση των προσφορών από τη διορισθείσα Επιτροπή Αξιολόγησης δεν επιδρά στη νομιμότητα της διαδικασίας.

Ούτε ο ισχυρισμός σε σχέση με συμμετοχή του κ. Στυλιανού στο Διοικητικό Συμβούλιο ευσταθεί. Με δεδομένο ότι ο κ. Στυλιανός στη δήλωση αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων δήλωσε ότι *«υπάρχει ενδεχομένως η πιθανότητα οι Εταιρείες που υπέβαλαν προσφορές να έχουν κάποια σχέση με την Εταιρεία που με εργοδοτεί, ως εκ τούτου θα απέχω από τις συνεδριάσεις αναφορικά με το Διαγωνισμό 43Δ/2017.»* και η μη συμμετοχή του στις συνεδριάσεις για το συγκεκριμένο διαγωνισμό καθιστούν τον ισχυρισμό ανεδαφικό.

Για τους λόγους που έχω ήδη εξηγήσει καταλήγω σε ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης.

.....
Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος